

Řešení problematiky veřejné podpory v Regionálním operačním programu regionu soudržnosti JIHOZÁPAD

Aktualizace duben 2014

PBA Group, s.r.o.

Sídlo firmy: Záhřebská 33, 120 00, Praha 2, Česká republika, www.jzp.cz

Kancelář: Drtinova 10, 150 00, Praha 5, Česká republika

Registrace firmy v OR: Městský soud v Praze, oddíl C, vložka 63221, IČO: 25709801

OBSAH

I. Úvod	4
II. obecné pokyny	6
Klasifikace projektů z pohledu veřejné podpory	6
Odpovědnost a posuzování projektů	6
Příjemci veřejné podpory a jejich povinnosti	7
Monitoring řídicího orgánu	8
III. přehled intervencí	9
Relevantní legislativa	9
Vysvětlení způsobu klasifikace jednotlivých oblastí podpor	12
IV. posuzování projektů	18
Existence veřejné podpory	18
Použití konkrétních pravidel	21
V. komunikace se žadateli o podporu	23
Způsobilé výdaje	23
Aplikace pravidla de minimis	23
Klauzule o vrácení podpory	24
Prioritní osa: Dostupnost center	25
1.1 Modernizace regionální silniční sítě	25
Metodický postup	25
1.2 Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu	27
Metodický postup	28
1.3 Modernizace vozového parku veřejné dopravy	30
Metodický postup	30
1.4 Rozvoj regionálních letišť	32
Metodický postup	32
1.5 Rozvoj místních komunikací	34
Metodický postup	34
Prioritní osa: Stabilizace a rozvoj měst a obcí	35
2.1 Integrované projekty rozvojových center (nad 50.000 obyvatel)	35
Metodický postup	36
2.2 Rozvojové projekty spádových center (5.000-49.999 obyvatel)	41
Metodický postup	41
2.3 Revitalizace částí měst a obcí (500-4.999 obyvatel)	43
Metodický postup	43
Podmínky udělení podpory	43
2.4 Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství	45
Metodický postup	45

2.5 Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci	49
Metodický postup	50
2.6 Rozvoj zdravotnické péče	52
Metodický postup	52
Prioritní osa: Rozvoj cestovního ruchu	55
3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	55
Metodický postup	56
Aktivita: Ostatní projekty výše nezařaditelné	58
3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v cestovním ruchu	59
Metodický postup	60
3.3 Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu	63
Metodický postup	63
VI. Analýza relevantních pravidel veřejné podpory	67
Podpora de minimis	67
Rámec obecného nařízení	68
Regionální podpora	69
Podpora malým a středním podnikům	71
Podpora veřejných služeb v dopravě	75
Regionální letiště	76
Základní, střední a vyšší odborné školství	77
Sociální a zdravotní politika	78

I. ÚVOD

Cílem tohoto dokumentu je objasnění způsobu aplikace pravidel veřejné podpory v Regionálním operačním programu regionu soudržnosti Jihozápad (dále jen „ROP Jihozápad“) v členění:

- **První kapitola** obsahuje základní pokyny k aplikaci pravidel veřejné podpory. Představuje konkrétní zásady pro posuzování projektů v praxi, přičemž ve svém obsahu je více orientována na procesní aspekty.
- **Druhá kapitola** přináší praktický přehled, jaká věcná pravidla veřejné podpory mají být pro konkrétní oblasti podpory použita.
- **Třetí kapitola** přehledně rozebírá základní otázky, které by si posuzovatelé projektů při aplikaci pravidel veřejné podpory měli klást. Charakter otázek je ilustrativní. Ukazuje, jak se pravidla popsaná v předchozí kapitole aplikují v praxi.
- **Čtvrtá kapitola** se váže k dokumentaci pro komunikaci poskytovatele podpory a jejího žadatele.

Na tuto obecnou část navazují dva věcné vzájemně se prolínající bloky:

- **Přehled intervencí ROP JZ** s vysvětlujícím popisem způsobu použití pravidel veřejné podpory.
- **Přehled věcných oblastí** pravidel veřejné podpory, které jsou v rámci daného ROP JZ používané.

* * * * *

Postupy obsažené v materiálu představují odborný názor společnosti PBA Group/Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad (dále jen „ÚRR JZ“), neboť závazné stanovisko v dané věci může poskytnout pouze Evropská komise jako svrchovaná autorita v otázkách pravidel veřejné podpory.

Seznam použitých zkratk

ČR	▪ Česká republika
EU	▪ Evropská unie
EK	▪ Evropská komise
MSP	▪ Malé a střední podniky
ROP JZ	▪ Regionální operační program regionu soudržnosti Jihozápad
ÚOHS	▪ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
SOHZ	▪ Služba obecného hospodářského zájmu
Smlouva FEU	▪ Smlouva o fungování Evropské unie
Smlouva ES	▪ Smlouva o založení Evropského Společenství
ÚRR JZ	▪ Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad

II. OBECNÉ POKYNY

Klasifikace projektů z pohledu veřejné podpory

Obecně platí, že dotace na projekty financované z fondů EU nesmí zakládat zakázanou veřejnou podporu. To znamená, že přijatelnými projekty pro ROP Jihozápad jsou jen takové, jejichž financování, buď nezakládá veřejnou podporu, případně pokud ji zakládá, dotace je povolena na základě výjimky ze zákazu veřejné podpory (zvláštního předpisu Evropské komise).

V souladu s článkem 107 Smlouvy FEU (dříve článku 87 Smlouvy ES) dotace na projekt zakládá veřejnou podporu, je-li financována státem nebo ze státních prostředků, zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a tím narušuje nebo hrozí narušit soutěž na trhu, a pokud nepříznivě ovlivňuje obchod mezi členskými státy.

Výjimkami se rozumí právní předpisy, které přijaly orgány EU s cílem definovat množinu takových podpor, které nejsou v rozporu s právem EU. Nad rámec těchto předpisů může podporu schválit pouze Evropská komise.

Množina výjimek - relevantních předpisů EU - pro oblast veřejné podpory významných pro ROP Jihozápad vyplývá z druhé kapitoly tohoto dokumentu.

Odpovědnost a posuzování projektů

Odpovědným subjektem za dodržování pravidel veřejné podpory v ROP Jihozápad je řídicí orgán.

V rámci procesu posuzování žádostí dochází ke kontrole projektů z pohledu správné aplikace pravidel veřejné podpory. Tato kontrola probíhá u každého projektu v souladu s příslušnou legislativou EU, přičemž základní přístupy pro hodnocení projektů jsou předmětem právě tohoto dokumentu – viz dále části věnované popisu jednotlivých oblastí podpor (nemají za cíl nahradit práci s právními předpisy EU pro oblast veřejné podpory, ale zjednodušit ji).

Časový ani věcný rozsah činnosti spojený s běžnou kontrolou veřejné podpory není tímto dokumentem nijak stanoven. Podstatné je dosažení jednoznačného závěru v rámci posuzování projektu. Závěrem se rozumí uvedení informace, zda projekt nezakládá, či zakládá veřejnou podporu, případně, jaké pravidlo se aplikuje.

V případě pochybností spojených se správnou aplikací pravidel veřejné podpory u posuzovaného projektu je řídicí orgán oprávněn pozastavit řízení ve věci schválení podpory z operačního programu. Obnovit ho může pouze tehdy, jsou-li dané pochybnosti odstraněny. O postupu ve věci odstranění pochybností je žadatel informován řídicím orgánem ve stanovené lhůtě.

Vhodným přístupem při přetrvávání pochybností může být získání odborného stanoviska od třetích subjektů, mezi něž patří zejména poradní názor ÚOHS. V případě dlouhodobých pochybností bude získán závazný názor Evropské komise.

Pro zajištění transparentnosti procesu posuzování a pro lepší orientaci žadatelů o dotace jsou ÚRR JZ vydávána tzv. předběžná stanoviska ve věci veřejné podpory. Bližší informace o jejich vydávání jsou na internetových stránkách RR Jihozápad.

Zvláštní pozornost je věnována případům, kdy je nutné volit mezi více aplikovatelnými pravidly veřejné podpory.

V podstatě vždy je možné volit mezi jakýmkoliv pravidly veřejné podpory a pravidlem de minimis. ÚRR JZ se v tomto případě drží zásady, že pravidlo de minimis je použito pouze v případě, nelze-li použít jiné pravidlo veřejné podpory.

Pravidla veřejné podpory mohou být rovněž v relevantní míře promítnuta do těch částí výzev, které se týkají podporovaných aktivit, oprávněných žadatelů o podporu, výše podpory a vymezených způsobilých výdajů. Současně je náležitá pozornost věnována správnému používání pojmů a definic (například vymezení MSP, podniku ve smyslu práva EU, apod.)

Příjemci veřejné podpory a jejich povinnosti

V rámci režimů podle článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve článku 87 Smlouvy o založení Evropského společenství) mohou být příjemci veřejné podpory soukromé nebo veřejné subjekty, pokud provádí hospodářskou činnost. Jejich právní forma není rozhodující. Konkrétní podmínky udělení a výše podpory vyplývají z jednotlivých relevantních předpisů ES/EU.

Projekty, které obdrží podporu z ROP Jihozápad, nesmí obdržet žádnou jinou podporu z veřejných zdrojů na stejné způsobilé výdaje tohoto projektu. Tento závazek je/bude

explicitně uveden v rámci smluvního vztahu mezi žadatelem a poskytovatelem podpory v ROP Jihozápad.

Kumulace podpor podle různých výjimek ze zákazu veřejné podpory není dovolena. Toto neplatí, pokud kumulace nepřekračuje přípustný limit podpory podle jedné z těchto výjimek.

U projektů, jejichž financování nezakládá veřejnou podporu, ale vytváří příjmy, způsobilé výdaje nepřevyší současnou hodnotu investičních nákladů po odečtení současné hodnoty čistého příjmu z investice za konkrétní referenční období, jak je to definováno v článku 55 nařízení 1083/2006 ES. Projektem vytvářejícím příjmy se rozumí jakákoli operace zahrnující investici do infrastruktury, za jejíž používání se účtují poplatky hrazené přímo uživateli, nebo jakákoli operace zahrnující prodej nebo pronájem pozemků či budov nebo jakékoli jiné poskytování služeb za úplatu.

Veškerá zakázaná podpora (tj. poskytnutá v rozporu s pravidly EU) musí být ze strany příjemce navrácena, a to včetně úroků stanovených v souladu s nařízením Rady ES 794/2004.

Monitoring řídicího orgánu

Řídicí orgán povinně shromažďuje informace o veřejných podporách poskytnutých v předcházejícím období a o probíhajících programech veřejné podpory. Zajišťuje, aby příslušné dokumenty obsahovaly dostatečné informace pro to, aby mohlo být posouzeno, zda podmínky uplatnění výjimky byly respektovány (např. relevantní informace prokazující možnost kvalifikace společnosti jako MSP v případě, že tomuto podniku byl tento typ podpory přiznán, informace týkající se motivačního účinku apod.). Záznamy týkající se jednotlivé podpory se uchovávají po dobu 10 let ode dne poskytnutí podpory. Záznamy týkající se režimu podpory se uchovávají po dobu 10 let ode dne, kdy byla v rámci tohoto režimu poskytnuta poslední podpora.

Podobně je nezbytné zachovat informace o udělené podpoře de minimis v průběhu dalších 10 let od data jejího poskytnutí.

III. PŘEHLED INTERVENČÍ

Relevantní legislativa

Zakládají-li projekty, které jsou předkládané v rámci ROP Jihozápad, veřejnou podporu, je nutné uplatnění výjimky ze zákazu veřejné podpory.

V tomto duchu je předmětem této kapitoly základní přehled legislativy, která je v rámci ROP Jihozápad aplikovaná. Jedná se o následující věcné oblasti:

- **De minimis**

Výchozím právním předpisem pro tuto oblast bylo nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis. Použití toho předpisu bylo omezeno dnem 31. 12. 2013.

Dnem 1. 1. 2014 vstoupilo v platnost nové nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.

Poskytování podpor de minimis do 30. 6. 2014 dle stávajících předpisů.

Česká republika nicméně využila přechodných ustanovení výchozího právního předpisu, a proto v období od 1. 1. 2014 až do 30. 6. 2014 bude beze změn aplikováno právě výchozí nařízení Komise. Nový předpis bude aplikován až od 1. července 2014. K tomuto datu bude dle sdělení ÚOHS také aktualizován Centrální registr podpor malého rozsahu.

Z procesního hlediska zachovalo nové nařízení de minimis č. 1407/2013 kontinuitu s předchozím nařízením, tj. vztahuje se na podporu poskytnutou před jeho vstupem v platnost, pokud podpora splňuje jeho podmínky, a rovněž zachovává v platnosti všechny jednotlivé podpory de minimis poskytnuté v období mezi 1. lednem 2007 a 30. červnem 2014, které splňují podmínky původního nařízení (ES) č. 1998/2006.

Více informací k předmětné legislativě je uvedeno v závěru dokumentu.

▪ Regionální podpora a obecná bloková výjimka

Výchozím právním předpisem pro tuto oblast bylo nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

Tento předpis byl zrušen a nahrazen nařízením Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. 8. 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).

Obecné nařízení č. 800/2008 zůstává do 30. 6. 2014 určujícím právním předpisem pro oblast regionální podpory.

Z procesního hlediska zachovalo obecné nařízení č. 800/2008 kontinuitu s předchozím nařízením, tj. použilo se na jednotlivou podporu poskytnutou před jeho vstupem v platnost, pokud tato podpora splňovala jeho podmínky stanovené v tomto nařízení, a rovněž zachovalo v platnosti podpory, které s ním nebyly v souladu, ale splňovaly podmínky stanovené v nařízení (ES) č. 1628/2006.

Obecné nařízení č. 800/2008 také původně stanovilo, že platnost režimů regionální podpory, které byly vyňaty, skončí s koncem platnosti schválených map regionální podpory (pro Českou republiku se používala Mapa regionální podpory na období 2007–2013 schválená rozhodnutím Evropské komise N 510/2006 – Státní podpora, Česká republika). Použití předpisu obecného nařízení č. 800/2008 (stejně jako Mapa) bylo zároveň omezeno dnem 31. 12. 2013.

Režim obou relevantních předpisů nicméně Evropská komise na sklonku roku 2013 prodloužila, a to do 30. 6. 2014. Za tímto účelem přijala jednak nařízení Komise (EU) č. 1224/2013 ze dne 29. listopadu 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 800/2008, pokud jde o dobu jeho použitelnosti, a rovněž rozhodnutí Evropské komise č. SA.37397 (2013/N) ze dne 24. 10. 2013 (kterým prodlužuje také platnost Mapy regionální podpory).

Z procesního hlediska je významné, že prodloužením platnosti doby nařízení nevzniká nezbytně poskytovateli podpory (členskému státu) nová informační povinnost: Přeje-li si totiž členský stát v důsledku změny nařízení (ES) č. 800/2008 prodloužit opatření, pro která byly Komisi předloženy souhrnné údaje, považují se souhrnné údaje týkající se prodloužení uvedených opatření za předpokladu, že v nich nebyla provedena žádná podstatná změna, za sdělené Komisi (viz článek 6 obecného nařízení č. 800/2008).

Více informací k předmětné legislativě je uvedeno v závěru dokumentu.

▪ Podpora veřejných služeb v dopravě

Výchozím právním aktem pro tuto oblast je článek 73 Smlouvy ES (dnes článek 93 Smlouvy FEU), který stanoví podmínky slučitelnosti podpory poskytované v oblasti koordinace dopravy a závazku veřejné služby v dopravě. V minulosti byly podmínky slučitelnosti podle článku 73 taxativně upravené nařízením Rady č. 1191/69 ze dne 26. června 1969 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách a nařízením Rady č. 1107/70 ze dne 4. června 1970 o poskytování podpor dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách. Oba předpisy nicméně již byly zrušeny, resp. nahrazeny nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici, které vstoupilo v platnost v prosinci 2009. Z nového předpisu nevyplývají po věcné stránce pro ROP Jihozápad žádné podstatné změny.

Více informací k předmětné legislativě je uvedeno v závěru dokumentu.

▪ Podpora regionálních letišť

Výchozím právním předpisem pro tuto oblast jsou Pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť (2005/C 312/01). Platnost těchto pokynů není časově omezena, v současnosti probíhají přípravy na straně Evropské komise s cílem přijmout revidované pokyny.

Použitelným předpisem pro tuto oblast je i ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (za předpokladu, že na letišti není překročen průměrný roční počet cestujících 200.000 osob).

Více informací k předmětné legislativě je uvedeno v závěru dokumentu.

▪ Služby obecného hospodářského zájmu

Problematika služeb obecného hospodářského zájmu je předmětem zvláštního dokumentu, který je volnou přílohou k této metodice.

Vysvětlení způsobu klasifikace jednotlivých oblastí podpor

Tato pasáž uvádí orientačním (indikativním, nikoliv vyčerpávajícím) způsobem, jaká pravidla veřejné podpory jsou v ROP Jihozápad použita. Intervence (aktivita), u které je uvedeno „nezakládá veřejnou podporu“ indikuje, že v rámci posuzování projektů je nutné vyloučit (resp. nejsou přípustné) ty projekty, v jejichž případě by poskytnutí finančních prostředků veřejnou podporu zakládalo. Neznamená to tedy a priori, že by veřejná podpora v těchto intervencích nemusela být předmětem kontroly.

U intervencí (aktivit), které mají předepsanou výhradní aplikaci konkrétního pravidla veřejné podpory, se jedná o veřejnou podporu vždy (tj. dané pravidlo se použije pro všechny projekty, které budou v rámci intervence předkládané). U ostatních intervencí (aktivit) se rozlišuje, jestli veřejnou podporu zakládají či nikoliv (vyplývá z dikce „zakládá-li veřejnou podporu“). Podle toho se buď se aplikuje některé z předepsaných pravidel, pokud daná intervence veřejnou podporu zakládá, nebo se o veřejnou podporu nejedná, a pak u předkládaných projektů není nutné žádná specifická pravidla aplikovat. Pravidlo de minimis je v tabulce níže uvedeno pouze tehdy, pokud riziko veřejné podpory existuje a žádnou jinou výjimku ze zákazu veřejné podpory nelze použít.

Bližší podrobnosti o použití konkrétních pravidel upřesňují individuální výzvy ROP Jihozápad.

Oblast podpory	Financované aktivity	Uplatňovaná pravidla VP
1.1. Modernizace regionální silniční sítě		Nezakládá veřejnou podporu.
1.2. Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace, popř. výstavba železničních stanic a zastávek • Modernizace, popř. výstavba autobusových nádraží a zastávek • Výstavba nebo modernizace dopravních terminálů pro veřejnou dopravu • Výstavba nebo modernizace parkovišť pro přestup na veřejnou dopravu 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla týkající se veřejných služeb v dopravě ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla týkající se veřejných služeb v dopravě ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikuje se článek 107/3c

	<ul style="list-style-type: none"> • Budování nebo modernizace informačních systémů ve veřejné dopravě • Technické prostředky pro rozvoj integrovaných dopravních systém • Příprava koncepcí, programů a projektů zaměřených na řešení rozvoje dopravní obslužnosti v regionu a jeho částech včetně přípravy nezbytné související dokumentace 	<p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p> <p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p> <p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p>
<p>1.3. Modernizace vozového parku veřejné dopravy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nákup, popř. modernizace kolejových vozidel pro přepravu osob • Nákup jiných než kolejových vozidel pro přepravu osob • Přestavba autobusů na ekologický pohon • Výstavba doprovodné infrastruktury k ekologickým formám veřejné dopravy (např. stanice CNG a LPG) 	<p>⇒ Pravidla týkající se veřejných služeb v dopravě</p> <p>⇒ Pravidla týkající se veřejných služeb v dopravě</p> <p>⇒ Pravidla týkající se veřejných služeb v dopravě</p> <p>⇒ Pokyny společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí</p>
<p>1.4. Rozvoj regionálních letišť</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce a modernizace infrastruktury veřejných regionálních letišť • Zlepšení technického a bezpečnostního vybavení letišť • Napojení veřejných letišť na silniční síť 	<p>⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla podpory regionálních letišť, pravidla SOHZ</p>
<p>1. 5. Rozvoj místních komunikací</p>		<p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p>
<p>2. 1. Integrované projekty rozvojových center</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech ▪ Revitalizace centra města a památkových chráněných objektů a území ▪ Příprava rozvojových území pro podnikání a služby 	<p>⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu a volný čas ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace místních komunikací ▪ Modernizace a rozvoj sítě městské hromadné dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP) ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, případně pravidla SOHZ ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Nezakládá veřejnou podporu
<p>2.2. Rozvojové projekty spádových center</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech ▪ Stavební obnova a dostavba náměstí a dalších veřejných prostranství, vč. architektonických prvků ▪ Revitalizace centra města a památkových chráněných objektů a území ▪ Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu, volný čas, komunitní život a veřejný sektor ▪ Značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené ▪ Příprava rozvojových území pro podnikání a služby 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální investiční podpory (+MSP) ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP) ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP) ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)
<p>2.3. Revitalizace částí měst a obcí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech ▪ Stavební obnova a dostavba náměstí a dalších veřejných prostranství, vč. architektonických prvků ▪ Revitalizace památkově chráněných objektů a území 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu, volný čas, komunitní život a veřejný sektor ▪ Značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené ▪ Příprava rozvojových území pro podnikání a služby 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)
<p>2.4. Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů škol a školských zařízení vedoucí k vyšší efektivitě výuky ▪ Pořízení a modernizace vybavení škol a školských zařízení vedoucí k vyšší efektivitě výuky 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla SOHZ nebo regionální investiční podpora ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla SOHZ nebo regionální investiční podpora
<p>2.5. Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj sítě sociálních služeb ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení sloužících skupinám ohroženým vyloučením ze společnosti ▪ Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení péče o seniory ▪ Nákup a modernizace vybavení zařízení sociálních služeb ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení předškolní a mimoškolní péče o děti 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ nebo regionální investiční podpora ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ nebo regionální investiční podpora ⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ

<p>2.6. Rozvoj zdravotnické péče</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rekonstrukce a modernizace objektů zdravotnických zařízení ▪ Rozvoj sítě neodkladné přednemocniční péče (zdravotnické záchranné služby) ▪ Nákup a modernizace vybavení zdravotnických zařízení 	<p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ</p> <p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ</p> <p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu, není-li dotčen obchod mezi členskými státy, pravidla SOHZ</p>
<p>3.1. Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výstavba a rekonstrukce turistických cest (pěší stezky, cyklostezky, hipostezky, vodní cesty, přístavy či přístaviště) včetně doprovodné infrastruktury a značení ▪ Výstavba a rekonstrukce sportovně-rekreační vybavenosti pro cestovní ruch ▪ Výstavba a rekonstrukce kulturní vybavenosti pro cestovní ruch ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace ubytovacích kapacit ▪ Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro kongresovou turistiku ▪ Výstavba a modernizace zařízení (stavebních objektů včetně vybavení) určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty (wellness) ▪ Výstavba a modernizace infrastruktury související s lázeňským a wellness provozem ▪ Úprava prostranství a pěších zón ve vnitřních územích lázeňských míst 	<p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální investiční podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Zakládá veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)</p> <p>⇒ Nezakládá veřejnou podporu</p>

<p>3. 2. Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stavební rekonstrukce kulturních, historických a technických památek ▪ Komplexní úpravy infrastruktury nebo veřejných prostranství v památkově chráněných územích, v areálech památkově chráněných objektů nebo na přilehlých plochách ▪ Budování doprovodných informačních systémů a značení v památkově chráněných územích nebo objektech ▪ Restaurování movitých kulturních památek ▪ Pořízení vybavení na podporu nového využití památkově chráněných objektů 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP) ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Nezakládá veřejnou podporu ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikují se pravidla regionální podpory (+MSP)
<p>3.3. Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Služby na podporu rozvoje cestovního ruchu a kultury ▪ Zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu (např. budování a rozvoj internetových informačních systémů cestovního ruchu, tvorba rezervačních a objednávkových systémů) ▪ Propojení nabídky atraktivit a služeb do celků vytvářejících produkty cestovního ruchu ▪ Podpora marketingových aktivit v cestovním ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikuje se pravidlo de minimis ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikuje se pravidlo de minimis ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikuje se pravidlo de minimis ⇒ Zakládá-li veřejnou podporu, aplikuje se pravidlo de minimis

IV. POSUZOVÁNÍ PROJEKTŮ

Proces posuzování projektů je rozdělen do dvou základních fází: zjišťování existence veřejné podpory, a v případě jejího prokázání, určení konkrétních pravidel, které umožní její poskytnutí. Níže jsou jednotlivé fáze blíže vysvětleny.

Existence veřejné podpory

O veřejnou podporu se obvykle jedná pouze za podmínky, že příjemcem podpory je podnik. Tím se rozumí subjekt, který vykonává hospodářskou činnost bez ohledu na svůj právní status a způsob svého financování.

Za hospodářskou se označuje činnost spočívající v nabízení zboží a/nebo služeb na trhu. Podnikem ve smyslu výše uvedeného tak může rovněž být:

- Subjekt považovaný podle vnitrostátního práva za sdružení nebo za sportovní klub.
- Subjekt fungující na neziskové bázi, například příspěvková organizace.
- Jen ta část subjektu, která se považuje za hospodářskou, pokud vykonává i činnosti neekonomické povahy.
- Celek tvořený dvěma samostatnými právními subjekty v závislosti na existenci kontrolního podílu nebo funkčních, ekonomických a organických vazeb mezi nimi.

Pomůckou pro určení ekonomické činnosti může být rozhodovací praxe orgánů EU, která ukazuje, v jakých případech už byla konstatována:

- Zprostředkování zaměstnání úřady práce.
- Zdravotnické služby poskytované v nemocnicích nebo mimo nemocnice.
- Služby rychlé přepravy a převozu nemocných.

Za neekonomické činnosti se považují činnosti spojené s výkonem pravomocí státní správy, což například platilo pro financování a dozor nad budováním železničních infrastruktur.

Za neekonomickou činností se považuje i činnost soukromého a veřejného školství, pokud je především financovaná z veřejných zdrojů. Současně ale zajišťování tohoto vzdělávání musí být odlišeno od poskytování služeb, které jsou financovány převážně rodiči/žáky nebo komerčními příjmy a které proto mohou být za ekonomickou činností považovány.

Uvedené příklady rozhodovací praxe EU není možné chápat absolutně, neboť hospodářská povaha služeb se může v členských státech EU lišit. Evropská komise sama přiznává, že se dokonce může měnit vlivem politických rozhodnutí nebo hospodářského vývoje.

Příklady mají tedy spíše indikovat, kde všude může být dnes hospodářská činnost přítomna, přestože by v daných oblastech nebyla obecně očekávána. V případě pochybností lze doporučit konzultaci na ÚOHS.

Za ekonomickou činnost je možno považovat:

- Provoz bazénů a koupališť.
- Správa kulturních domů.
- Organizace kulturních aktivit a činnost divadel.
- Provoz sportovních zařízení.
- Činnost muzeí nebo zoo.
- Nájemní bydlení.
- Zajišťování komunálních služeb (například odvoz odpadu, úklid veřejného prostranství).
- Sociální a zdravotnické služby.
- Širokopásmové připojení (datové připojení k internetu).
- Vodohospodářské služby.
- Dopravní služby.

O veřejnou podporu se může dále jednat jen za předpokladu, že předmětná služba narušuje obchod mezi členskými státy EU nebo pokud hrozí, že tento obchod naruší.

Podmínkou je existence trhu otevřeného hospodářské soutěži, přičemž:

- Není rozhodující, že podnik sám se nepodílí na přeshraničních činnostech.
- Není dán žádný limit nebo procento, pod nímž by se mělo za to, že obchod mezi členskými státy EU není narušen. To znamená, že pro splnění této podmínky stačí i malá částka podpory nebo poměrně malá velikost podniku, který je příjemcem podpory.

V praxi se často presumuje, že pokud služba představuje běžnou (obvyklou) komerční činnost v jiných členských státech, je tato podmínka splněna.

Pomůckou pro určení, zda určité činnosti neovlivňují obchod mezi členskými státy EU, respektive mají výhradně místní povahu, může být opět rozhodovací praxe orgánů EU. Ze strany Evropské komise jde například o tyto indikativní charakteristiky:

- Ekonomická činnost příjemce veřejné podpory je lokálního charakteru a produkované zboží nebo služby jsou relevantní jen pro ohraničenou geografickou oblast.
- Opatření nepřitahuje do dotčeného regionu zájem investorů z jiných členských zemí.
- Spotřebitelé v okolních členských státech nejsou realizací opatření významně ovlivněni.
- Příjemce veřejné podpory má minimální tržní podíl.

Absence nesplnění dané podmínky byla konstatována v těchto konkrétních případech:

- Koupaliště, která mají být využívána převážně místními obyvateli.
- Místní nemocnice zaměřené výhradně na místní obyvatele.
- Místní muzea, která pravděpodobně nepřilákají zahraniční návštěvníky.
- Místní kulturní události, jejichž potenciální návštěvníci pocházejí z omezené oblasti.

Naopak splnění dané podmínky bylo konstatováno v tomto případě:

- Provoz pravidelné autobusové dopravy ze strany podniku, který provozoval pouze místní nebo regionální dopravu a neprovozoval dopravu na celostátní úrovni (tuto službu mohl zajišťovat i jakýkoliv jiný dopravce z ostatních členských států EU).

Postup pro posouzení, respektive zjištění existence veřejné podpory je založen na uplatňování následujícího okruhu otázek:

- Kdo je skutečným příjemcem podpory? Je jím subjekt, který projekt předkládá, nebo užitek z dotace na projekt bude mít třetí subjekt, kterého lze označit za cílového příjemce podpory? *Komentář: I nekomerční projekt předkládaný veřejným subjektem může zvýhodňovat v konečné fázi soukromé podnikatele.*
- Bude přínos z realizace projektu dostupný plošně všem podnikům (případně občanům nebo jiným cílovým skupinám) ve všech odvětvích hospodářství a bez územního omezení (adekvátně se posoudí vůči občanům a jiným subjektům)? Nebo má z realizace projektu užitek konkrétní subjekt, případně skupina subjektů? *Komentář: Pokud se jedná o obecně přístupnou infrastrukturu, o veřejnou podporu se nejedná. V opačném případě je nutné prověřit, jestli jsou naplněny i ostatní podmínky pro kvalifikaci veřejné podpory.*

- Lze realizaci projektu označit za ekonomickou aktivitu, která je nebo může být potencionálně provozována za účelem zisku? *Komentář: Pokud ano, je naplněna jedna ze základních podmínek pro kvalifikaci veřejné podpory.*
- Je tato ekonomická aktivita vykonávaná jako služba ve veřejném zájmu? *Komentář: Pokud ano, nemusí se jednat o veřejnou podporu nebo se může jednat o povolenou veřejnou podporu za předpokladu, že dotace je součástí kompenzace nákladů spojených s poskytováním těchto služeb.*
- Na jakém trhu se daný subjekt pohybuje, resp. má tato aktivita místní charakter nebo může být potencionálně vykonávaná subjekty z jiných členských států EU (má přeshraniční dopad)? *Komentář: Pokud je trh otevřen zahraničním podnikatelům nebo na tomto trhu dochází k přeshraničnímu obchodu, pak je naplněna poslední podmínka, nezbytná pro kvalifikaci veřejné podpory. Taková dotace musí být tedy poskytnuta v souladu s pravidly poskytování veřejné podpory.*

Použití konkrétních pravidel

V návaznosti na prokázání existence veřejné podpory je určení konkrétních pravidel, která bude možné aplikovat (tj. jaká výjimka ze zákazu veřejné podpory bude použita), spojeno s následujícím okruhem otázek:

- Podle jakých pravidel je nutné postupovat? - v rámci ROP Jihozápad se podpory poskytují, kromě podpor notifikovaných Evropské komisi, výlučně na základě pravidel, které byly zmíněny v kapitole II.
- Které sektory nebo oblasti aktivit jsou vyloučené z možnosti poskytnutí podpory dle zvolených pravidel? – Například nákup vozového parku je vyloučen z pravidel o vnitrostátní regionální podpoře.
- Splňuje podnik definici příjemce podpory podle těchto pravidel? – Například pokud je malým a středním podnikem.
- Naplňuje projekt cíle, které si tato pravidla povolující poskytnutí podpory kladou za cíl? Například posouzení, zda projekt má skutečně dopad na regionální rozvoj.
- Jakou výši podpory je možné poskytnout? – Vždy stanoveno v daných pravidlech nebo v příslušném rozhodnutí Evropské komise.

- Na jaké uznatelné náklady je podpora možné poskytnout? – Každá pravidla stanovují přesně z pohledu veřejné podpory způsobilé výdaje.
- Získal projekt dříve již jinou podporu, a jakou? - Důležité z pohledu zákazu kumulace podpor na shodné způsobilé náklady a především z hlediska uplatnění pravidla de minimis.
- Získal ji na stejné uznatelné náklady? – Uplatnění pravidla zákazu kumulace na stejné způsobilé náklady.

V. KOMUNIKACE SE ŽADATELI O PODPORU

Žadatel o podporu získává informaci k veřejné podpoře nejpozději ve výzvě.

Navazující komunikace ÚRR JZ se žadatelem o podporu se týká následujících skutečností (oblastí), které se dotýkají pravidel veřejné podpory:

Způsobilé výdaje

Žadatel o podporu musí v rámci dotačního řízení ROP Jihozápad závazně deklarovat, že na stejné způsobilé výdaje, na které chce čerpat podporu, neobdržel dříve žádný jiný příspěvek z veřejných rozpočtů ČR a EU.

Aplikace pravidla de minimis

Od 1. 1. 2010 funguje při Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže centrální registr podpor malého rozsahu (de minimis).

Podstatou registru je centrální systém pro evidenci podpor malého rozsahu (de minimis) poskytnutých na základě přímo použitelných předpisů EU, mimo jiné nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis nebo nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 26. dubna 2012 o použití čl. 107 a 108 Smlouvy o fungování EU na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu.

Udělením jakékoliv podpory de minimis vzniká ÚRR JZ jako poskytovateli podpory povinnost jejího zápisu do centrálního registru podpor, a to ve lhůtě 5 pracovních dní ode dne poskytnutí podpory de minimis. Pro zápis podpor de minimis do daného registru slouží jako pomůcka metodický pokyn ÚOHS o centrálním registru podpor malého rozsahu – de minimis.

ÚRR JZ současně využívá registru pro ověření, zda žadatelé o podporu nemohou na základě jimi podané žádosti o podporu překročit výši přípustné podpory de minimis.

O výše popsaném způsobu uplatnění pravidla de minimis informuje ÚRR JZ všechny dotčené žadatele o podporu.

Klauzule o vrácení podpory

U projektů, které zakládají veřejnou podporu, je v rámci Smlouvy o podmínkách poskytnutí dotace (dále jen „Smlouva“) mezi žadatelem o podporu a ÚRR JZ uvedeno ustanovení, z něhož vyplývá informace o typu výjimky, která na získanou podporu byla aplikována.

Každá Smlouva s žadatelem rovněž obsahuje klauzuli o povinnosti navrácení podpory v případě jejího nezákonného poskytnutí (platí, že na podporu není právní nárok, přičemž tato klauzule brání pozdějším případným námitkám o přijetí podpory v dobré víře ze strany jejího příjemce). Typové znění dané klauzule:

„Žadatel si je vědom skutečnosti, že získaný finanční příspěvek z fondů EU nesmí v sobě zakládat zakázanou veřejnou podporu. Žadatel se výslovně zavazuje spolupracovat s poskytovatelem podpory (řídícím orgánem) způsobem, který ve vztahu k získanému finančnímu příspěvku z fondu EU vždy a za všech okolností povede k zajištění souladu s pravidly EU pro oblast veřejné podpory.“

PRIORITNÍ OSA: DOSTUPNOST CENTER

1.1 Modernizace regionální silniční sítě

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Obcím do 500 obyvatel je komplementárně k Programu rozvoje venkova poskytována podpora pouze v případě projektů s výší způsobilých výdajů nad 5.000.000,- Kč

Aplikace pravidel veřejné podpory

V rámci této intervence nebudou poskytovány podpory, které zakládají veřejnou podporu podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy FEU. Je vyloučeno, aby podpora byla poskytnuta na projekty výstavby silnic, ze kterých mají přímý individuální užitek pouze vybrané hospodářské subjekty.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

V případě infrastrukturních projektů je základní otázkou, zda přínos z realizace projektu je dostupný plošně všem jejím budoucím uživatelům bez omezení nebo zda z realizace projektu má užitek konkrétní subjekt, případně skupina subjektů.

Zjišťování existence veřejné podpory

Udělování podpory v rámci této intervence bylo nastaveno tak, aby veřejná podpora nebyla poskytována, což vyžaduje zpřístupnění výstupu projektů všem subjektům bez omezení. Proto byla vyloučena možnost financování účelových komunikací.

Co se rozumí pod pojmem účelová komunikace?

Účelová komunikace je taková, ze které má přímý užitek pouze vybraný hospodářský subjekt nebo skupina subjektů. Příkladem je příjezdová komunikace k průmyslové zóně (viz níže).

Aktivita: Napojení rozvojových ploch na nadřazenou silniční síť

- a) Projekt napojení rozvojových ploch, ve kterém se stále jedná o obecnou infrastrukturu, tj. využívanou veřejně i k jiným účelům než výlučně k účelům dotčeného podniku nebo skupiny podniků, kteří sídlí v rozvojové zóně.

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná.*

V každém případě může být silnice vedena maximálně k hranici rozvojových ploch. Pokud bude toto naplněno, podpora může být udělena.

- b) Projekt napojení rozvojových ploch, ve kterém se jedná o účelovou komunikaci
⇒ *O veřejnou podporu se jedná,* pokud je dotčen přeshraniční obchod. Lze předpokládat, že u většiny průmyslových zón bude obchod mezi členskými státy dotčen. Za těchto okolností nemůže být podpora poskytnuta.

Specifickými jsou z tohoto hlediska rozvojové zóny, kde jsou umístěna obchodní střediska a významné objekty občanské vybavenosti. V tomto případě se může jednat o veřejnou infrastrukturu, jelikož zpřístupňuje důležité objekty běžné občanské vybavenosti. Důležité je posoudit ekonomickou váhu subjektu, který by byl případně zvýhodněn, a nikoliv důležitost samotné komunikace.

Ostatní aktivity:

Projekty napojení regionu na nadřazenou silniční síť, propojení center a jejich napojení na nadřazenou silniční síť, napojení venkovských oblastí a příhraničních oblastí na centra, zlepšení dostupnosti hraničních přechodů a snížení negativního vlivu dopravy na obyvatelstvo.

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná,* protože jejich předmětem není naplňování ekonomické činnosti.

1.2 Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude dotace poskytnuta do výše stanovené v rozhodnutí Evropské komise vydaném na základě notifikace, případně v souladu s pravidlem de minimis.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 300.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

U projektů, které jsou zaměřeny na budování infrastruktury ve vlastnictví krajů, obcí nebo organizací jimi zřízených, z níž budou mít stejný užitek a k níž budou mít rovný přístup bez dalšího zvýhodnění všichni provozovatelé dopravy (případně všichni účastníci dopravního provozu v případě budování integrovaných dopravních systémů) se nejedná o veřejnou podporu a podpora bude udělena až do výše 100% způsobilých výdajů.

U projektů výstavby či modernizace odstavných ploch pro vozidla se nejedná o veřejnou podporu, pokud parkování nebude zpoplatněno a nebude mít přímý ekonomický dopad na trh. V případě projektů výstavby či modernizace placeného parkoviště, jehož provoz může narušovat tržní prostředí, bude aplikován článek 107/3c Smlouvy FEU. Projekty výstavby železničních stanic a zastávek, výstavby autobusových nádraží a zastávek, kde příjemcem podpory budou provozovatelé drážní a autobusové dopravy, nebudou koncipovány jako ekonomické aktivity, a proto nebudou zakládat veřejnou podporu (jejich ekonomický charakter bude nepřípustný).

Podpora koncepcí studií a projektů týkajících se dostupnosti regionu, budování a modernizace informačních systémů a rozvoj integrovaných dopravních systémů nezakládá veřejnou podporu.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

V případě infrastrukturních projektů je základní otázkou, zda přínos z realizace projektu je dostupný plošně všem jejím budoucím uživatelům bez omezení nebo zda z realizace projektu má užitek konkrétní subjekt, případně skupina subjektů.

Zjišťování existence veřejné podpory

V případě této oblasti podpory není poskytnutí veřejné podpory vyloučeno. Dotace, které v této intervenci zakládají veřejnou podporu a nelze je povolit na základě platných pravidel poskytování veřejné podpory (vnitrostátní regionální investiční podpory), budou notifikována za účelem jejího předběžného schválení Evropskou komisí.

Aktivita: Projekty modernizace, popř. výstavby železničních stanic a zastávek a autobusových zastávek a nádraží

- a) Projekty modernizace nebo výstavby stanic, zastávek a nádraží, které jsou ve vlastnictví kraje nebo obcí a jsou zpřístupněny všem provozovatelům a uživatelům dopravy.
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, jde o výstavbu veřejné infrastruktury.

Aktivita: Výstavba nebo modernizace dopravních terminálů pro veřejnou dopravu

- ⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, z definice je předmětem výstavba veřejné infrastruktury. Dopravní terminály mají umožnit propojení různých druhů veřejné dopravy a nezvýhodňují jediného dopravce. Veřejné vlastnictví se předpokládá.

Aktivita: Projekty výstavby nebo modernizace parkovišť pro přestup na veřejnou dopravu

- a) Projekty modernizace nebo výstavby parkovišť ve veřejném vlastnictví
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud jejich cílem je výstavba či modernizace neplacených parkovacích ploch a tímto projektem nebudou porušeny zájmy provozovatele (majitele) placeného parkování v nejbližším okolí
- b) Projekty modernizace nebo výstavby parkovišť, jejichž předmětem je ekonomické provozování parkoviště, a to přestože majitelem parkoviště je město či obec.

⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, protože lze předpokládat, že přeshraniční obchod bude vždy dotčen (s ohledem na existující rozhodovací praxi Evropské komise u těchto podpor - viz rozhodnutí N 63/2005 Česká republika). Pokud by cílem projektu bylo vedle zlepšení koordinace dopravy též rozvinutí ekonomických aktivit v dané lokalitě, lze aplikovat pravidla pro vnitrostátní regionální investiční podporu.

- c) Projekty modernizace nebo výstavby parkovišť ve vlastnictví dopravních podniků (např. výstavba parkovací plochy u železničního nádraží ve vlastnictví Českých drah)
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, protože lze předpokládat, že přeshraniční obchod bude vždy dotčen. Podobně jako v bodě b) - viz výše - lze aplikovat pravidla pro vnitrostátní regionální investiční podporu.

Aktivita: Projekty budování nebo modernizace informačních systémů ve veřejné dopravě, nákupu technických prostředků pro rozvoj integrovaných dopravních systémů a podpora koncepcí studií a projektů týkajících se dostupnosti regionu.

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nejde na financování ekonomických činností

1.3 Modernizace vozového parku veřejné dopravy

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

Výše dotací je stanovena na základě rozhodnutí Evropské komise vydaného v rámci notifikačního procesu dle článku 73 Smlouvy ES, viz rozhodnutí uvedená níže.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 1.000.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

Podmínky pro poskytnutí podpor u projektů zakládajících veřejnou podporu jsou stanoveny v těchto rozhodnutích Evropské komise – státní podpora pro Českou republiku:

N 409/2008 – Pořízení a obnova železničních kolejových vozidel,

N 410/2008 – Pořízení a obnova vozidel pro městskou dopravu,

N 411/2008 – Pořízení a obnova vozidel pro regionální dopravu

Metodický postup

Základní otázkou ve vztahu k podporám na nákup vozidel je jejich využívání v režimu závazku veřejné služby.

Aktivita: Nákup, popř. modernizace kolejových vozidel pro přepravu osob

Aktivita: Nákup jiných než kolejových vozidel pro přepravu osob

Aktivita: Přestavba autobusů na ekologický pohon

Podmínkou udělení podpory je slučitelnost daných aktivit s fungováním trhu ES, čímž se zde v obecné rovině rozumí, že prostřednictvím smlouvy o závazku veřejné služby podepsané příslušnými orgány a dopravcem musí být zajištěno, že vyplácené kompenzační platby nepřevyšují ztráty dotčeného dopravce (= je stanovena maximální výše kompenzace).

Aktivita: Výstavba doprovodné infrastruktury k ekologickým formám veřejné dopravy (např. stanice CNG a LPG)

- a) Projekt výstavby doprovodné infrastruktury k ekologickým formám veřejné dopravy, pokud se jedná o instalace, které nejsou přístupné veřejnosti (např. „podnikové stanice“ CNG)
- ⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, protože dochází ke zvýhodnění podniku, který bude plánovanou infrastrukturu využívat (budou jimi dopravci). Přeshraniční trh může být touto podporou dotčen, a to nejenom trh veřejné dopravy (zvýhodnění dopravce), ale i trh s pohonnými hmotami šetrnými k životnímu prostředí (znevýhodnění na trhu již přítomných nebo budoucích podnikatelů na tomto trhu). Tato podpora znevýhodní regionální plynárenské společnosti, které plánují na základě dohody s MD výstavbu plnicích stanic tam, kde samospráva rozhodne o převedení vozového parku městské a příměstské dopravy na zemní plyn. Tuto podporu je možné udělit na základě pravidla de minimis bez notifikace nebo na základě relevantních pravidel pro ochranu životního prostředí (nepředpokládá se).
- b) Projekt výstavby doprovodné infrastruktury k ekologickým formám veřejné dopravy, pokud příjemcem podpory budou přímo provozovatelé čerpacích stanic (přestože nefigurují v seznamu možných příjemců podpory).
- ⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, protože dochází ke zvýhodnění podniku, který se pohybuje na vysoce konkurenčním trhu s pohonnými hmotami (viz rozhodnutí Evropské komise ohledně britského programu na podporu infrastruktury k ekologickým formám dopravy N 135/2005 – United Kingdom).

1.4 Rozvoj regionálních letišť

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu může být dotace poskytnuta ve výši, která není v rozporu s pravidly financování regionálních letišť nebo je v souladu s pravidly pro služby obecného hospodářského zájmu.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 5.000.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

Obecně nelze vyloučit, že dotace na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci infrastruktury bude zakládat veřejnou podporu. V takovém případě je nutná aplikace pravidel výše uvedených.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Základním prvkem při zjišťování existence veřejné podpory je úvaha, zda podporované letiště je v rámci relevantního trhu dostatečně důležité a bude hrát takovou roli v letecké dopravě, že podporou mohou být dotčena ostatní letiště (ať již v ČR nebo v přeshraničních oblastech).

Evropská komise existenci konkurence a přeshraničního efektu u regionálních letišť nevylučuje, naopak v posledních rozhodnutích je považuje za automaticky naplněné: to znamená, že se k těmto otázkám ani nevyjadřuje (viz dále Analýza relevantních pravidel). Riziko veřejné podpory nelze jednoznačně vyloučit a řádné posouzení výše uvedených kritérií je zásadní.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace infrastruktury veřejných regionálních letišť a zlepšení technického a bezpečnostního vybavení regionálních letišť

- a) Projekt výstavby, rekonstrukce a modernizace infrastruktury letiště (+ vybavení regionálních letišť), pokud je letiště provozováno plně v závazku veřejné služby.
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud je letiště provozováno plně v závazku veřejné služby. Pouze v tomto případě je možné zařadit náklady na investice pod kompenzace (vyrovnávací platby) služeb ve veřejném zájmu, protože ty pokrývají veškeré náklady spojené s provozem. Pokud existuje oficiální dokument pověřující letiště závazkem veřejné služby, který definuje přesně tyto závazky a ustanovuje podmínky náhrady za výkon těchto závazků, pak je možné podporu kvalifikovat jako povolenou veřejnou podporu. Rozhodnutí ohledně provozování letiště v závazku veřejné služby spadá plně do kompetencí státních orgánů (případně územních celků). Jeho motivem však nesmí být snaha obejít pravidla veřejné podpory. Pro takové pověření musí existovat skutečné důvody a být znám jasný veřejný zájem, který se musí odrazit v konkrétních, přesně definovaných úkolech.
- b) Projekty financování infrastruktury letišť provozovaných mimo závazek veřejné služby
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pouze pokud financováním projektu dochází k porušení soutěže a má přeshraniční efekt. Pokud podpora hrozí znevýhodnit jiná letiště, všechny podmínky kvalifikace veřejné podpory jsou naplněny.

Aktivita: Napojení veřejných letišť na silniční síť

- a) Projekty napojení letiště na silniční síť, pokud dotčený silniční úsek spadá do veřejné silniční sítě
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, neboť jde o veřejnou infrastrukturu, jelikož zpřístupňuje regionální veřejné letiště občanům.
- b) Projekty napojení letiště na silniční síť, pokud dotčený silniční úsek bude patřit do vlastnictví letiště
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud je letiště provozováno plně v závazku veřejné služby.
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pouze pokud je letiště v konkurenci s jinými letišti ve stejné kategorii a pokud je dotčen přeshraniční dopad (viz výše).

1.5 Rozvoj místních komunikací

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Obcím do 500 obyvatel je komplementárně k Programu rozvoje venkova poskytována podpora pouze v případě projektů s výší způsobilých výdajů nad 5.000.000,- Kč

Aplikace pravidel veřejné podpory

V rámci této intervence nebudou poskytovány podpory, které zakládají veřejnou podporu čl. 107 odst. 1 Smlouvy FEU. Je vyloučeno, aby podpora byla poskytnuta na projekty výstavby silnic, ze kterých mají přímý individuální užitek pouze vybrané hospodářské subjekty.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Viz komentář k oblasti podpory 1.1 - Modernizace regionální silniční sítě.

Zjišťování existence veřejné podpory

Platí stejný postup jako v případě oblasti podpory 1.1. Skutečnost, že se jedná o místní komunikace, nemění nic na závěrech v případě financování rozvojových ploch. Důležité je posoudit ekonomickou váhu subjektu, který by byl případně zvýhodněn, a nikoliv důležitost samotné komunikace.

PRIORITNÍ OSA: STABILIZACE A ROZVOJ MĚST A OBCÍ

2.1 Integrované projekty rozvojových center (nad 50.000 obyvatel)

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude dotace poskytnuta do výše, které umožní pravidla služeb obecného hospodářského zájmu. V případě uplatnění pravidel regionální investiční podpory bude dotace do 30. 6. 2014 poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Výše dotace může být u pravidel regionální investiční podpory navýšena vždy o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden předkládaný IPRM činí alespoň 10.000.000 EUR.

Aplikace pravidel veřejné podpory

O veřejnou podporu se nejedná u projektů výstavby, rekonstrukce a modernizace místních komunikací a u projektů modernizace a rozvoje sítě městské hromadné dopravy.

Riziko veřejné podpory hrozí především u aktivit přípravy rozvojových území pro podnikání, bydlení a služby a aktivit sanace a revitalizace zanedbaných areálů. U ostatních projektů je riziko veřejné podpory omezené, ale není možné ho vyloučit. Tyto projekty bude nutné posoudit individuálně.

Pokud nepůjde o komerční aktivity, nebude dotčen obchod mezi členskými státy EU a cíl projektu bude naplňovat veřejný zájem, může být podpora udělena až do maximální výše, která je pro tuto oblast podpory přípustná. V opačném případě bude výše dotace omezena podmínkami pravidel regionální investiční podpory.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Řádně musí být posuzováno, kdo má z realizace projektů užitek, aby byl identifikován skutečný příjemce podpory.

U zrekonstruovaných objektů ze strany měst a obcí musí být pečlivě vyhodnoceno jejich případné pozdější užití soukromými subjekty (například nepřípustné jsou zvýhodněné pronájmy zrekonstruovaných nemovitostí za účelem podnikatelského využití soukromými firmami).

Projekty soukromých i veřejných investorů budou zakládat veřejnou podporu vždy, pokud jejich cílem bude dosažení zisku (a za předpokladu, že bude splněna podmínka vlivu na obchod mezi členskými státy).

V případě výstavby, rekonstrukce a modernizace objektů vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury musí být postupováno stejně jako u intervencí 2.4 až 2.6 (viz dále). V těchto případech je nutné nejprve posoudit, jestli poskytování daných služeb je ekonomickou činností, a pokud ano, je dále možné vyloučit kvalifikaci veřejné podpory na základě posouzení možnosti porušení přeshraničního obchodu.

Drobné komerční činnosti, jako je občerstvení, prodej dárkových předmětů apod., je u projektů, které nezakládají veřejnou podporu, vhodné klasifikovat jako aktivity generující příjmy z projektu.

Na rozdíl od oblastí podpory 2. 2. a 2. 3. (viz dále) je obecně v případě projektů v této oblasti nutné věnovat zvýšenou pozornost otázce možného narušení přeshraničního obchodu. U velkých rozvojových center totiž přirozeně hrozí vyšší riziko, že aktivity zde provozované mohou mít nadregionální a přeshraniční význam. Stejně tak lze uvažovat zájem zahraničních investorů o podnikání v těchto činnostech.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech

- a) Projekty úpravy areálů, objektů a ploch ve veřejném vlastnictví, jejichž účelem není komerční využití, ale veřejný zájem

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná* (viz např. přeměna objektu na tělocvičnu, kterou budou užívat výlučně místní škola a tělovýchovné jednoty).

b) Projekty úpravy areálů, objektů a ploch ve veřejném vlastnictví za účelem jejich komerčního využití, kterým se například rozumí:

- pronájem rekonstruovaného objektu (nájem rekonstruovaného areálu jednotlivým zájemcům - např. salon krásy, sportovní klub, denní bar apod.),
- odprodej (např. revitalizace plochy, její rozparcelování, zasítování a prodej takto vzniklých pozemků za účelem výstavby rodinných domků),
- jeho přímé komerční využití (v případě veřejného vlastnictví málo pravděpodobné, ale ne vyloučené) - např. přeměna bývalého vojenského objektu na obyvatelné byty, které zůstanou ve vlastnictví obce – jejich pronájem představuje komerční využití nebo např. provoz místní restaurace a společenského sálu).

⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, na takové projekty lze aplikovat pravidla pro regionální investiční podporu, protože oblast podpory není sektorově zaměřená a může být využita pro různé typy aktivit

c) Projekty úpravy areálů, objektů a ploch v soukromém vlastnictví, jehož předmětem není komerční využití

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud projekt neumožňuje generovat příjmy (např. objekt patřící tělovýchovné jednotě, který bude zrekonstruován výlučně pro její potřeby). Pokud projekt generuje příjmy, je nutné zhodnotit, jestli je proto možné kvalifikovat činnost, která je předmětem projektu, jako ekonomickou a předkladatele projektu označit jako podnik ve smyslu práva ES (zjednodušeně jako poskytovatele „služeb“ za odměnu). Pokud např. místní tělovýchovná jednota bude pořádat turnaje, ze kterých jí budou plynout určité vedlejší příjmy (např. organizace tomboly), nemusí se ještě jednat o ekonomickou činnost, protože tyto příjmy nemají vazbu na činnosti tělovýchovné jednoty a neplynou z poskytování služeb. Za poskytování služeb je nutné označit prodej lístků na zápasy nebo např. prodej suvenýrů.

Projektem, který také nebude zakládat veřejnou podporu, je revitalizace areálu za účelem výkonu veřejné správy.

d) Projekty úpravy areálů, objektů a ploch v soukromém vlastnictví, jehož předmětem je komerční využití

⇒ *O veřejnou podporu se jedná* stejně jako u veřejného vlastnictví, pouze pokud je objekt komerčně využíván a zároveň podpora hrozí přeshraničním efektem (např. u financování dostavby zdevastovaného, již roky opuštěného, nedostavěného objektu

parkovacích garáží ve středu města lze přeshraniční efekt předpokládat s ohledem na existenci zahraničních provozovatelů garáží v ČR.)

Aktivita: Revitalizace centra města a památkových chráněných objektů a území

- a) Projekt revitalizace památkově chráněných objektů nebo území ve veřejném vlastnictví, který nebude komerčně využíván – např. rekonstrukce budovy radnice nebo školy, které jsou památkově chráněnými objekty.
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*

- b) Projekt revitalizace památkově chráněných objektů nebo území ve veřejném vlastnictví, které budou komerčně využívány – např. výstavba naučně zábavného parku v příhraničí, který má přibližně stejnou orientaci, jako obdobný park v sousedním státě (podmínka přeshraničního efektu je naplněna, protože klientela sousedního státu může být dotčena novou nabídkou). Pokud zábavný charakter převažuje nad naučně-výchovným aspektem daného parku, jedná se o ekonomickou činnost, jejíž financování zakládá veřejnou podporu.
⇒ *O veřejnou podporu se jedná, pokud je dotčen přeshraniční obchod.*

- c) Objekt je v soukromém vlastnictví a není komerčně využíván
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná* (viz například památkově chráněný objekt v soukromém vlastnictví využívaný jako malé regionální muzeum).

- d) Objekt je v soukromém vlastnictví a je komerčně využíván
⇒ *O veřejnou podporu se jedná, pokud financování projektu má přeshraniční efekt – tj. jedná-li se například o činnost obvyklou v jiných členských státech (viz např. rekonstrukce památkově chráněného objektu, který vlastní a v jehož prostorách sídlí banka).*

Aktivita: Příprava rozvojových území pro podnikání a služby

⇒ *O veřejnou podporu se jedná, pokud je dotčen přeshraniční obchod.* V tomto případě lze předpokládat, že podmínky pro kvalifikaci veřejné podpory budou téměř vždy naplněny. Developerské aktivity je nutné označit za ekonomickou činnost, a to přestože území je ve vlastnictví města (nebo kraje) a investorem je v tomto případě veřejný subjekt. Tento subjekt se ale chová jako jakýkoliv soukromý investor. Podporou tohoto subjektu hrozí znevýhodnění jiných potenciálních investorů do tohoto území, a proto hrozí i porušení přeshraničního obchodu. Podporu je možné poskytnout v souladu s pravidly pro regionální investiční podporu.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu a volný čas

U této aktivity je zásadním problémem skutečnost, že pojem „objekt občanské vybavenosti“ může zahrnovat velmi rozličné aktivity, jako jsou: stavby pro bydlení, stavby pro administrativu a veřejnou správu, stavby pro kulturu, stavby pro školství, stavby církevní pro modlitební účely, stavby pro veřejné stravování, ale i stavby pro peněžnictví a bankovníctví, potažmo stavby pro drobnou řemeslnou výrobu a služby nebo např. i veřejné čerpací stanice pohonných hmot apod. Není objektivně možné si představit všechny dotčené činnosti a rozlišit je na dvě jasně oddělené skupiny: aktivity představující ekonomickou činnost a aktivity neekonomické.

- a) Projekt revitalizace výstavby, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti ve veřejném vlastnictví, který nebude komerčně využíván (měla by být většina projektů v této oblasti)
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, viz např. rekonstrukce a vybavení místní školy, zdravotního střediska. Totéž může platit pro projekty zaměřené na mládež (skatepark) či jiné cílové skupiny bez přímé ekonomické aktivity.
- b) Projekt revitalizace výstavby, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti ve veřejném vlastnictví, který bude komerčně využíván
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pouze pokud financování projektu má přeshraniční efekt. Tato podmínka nebude naplněna např. v případě rekonstrukce kulturního sálu, kde jsou pořádány společenské večery, případně koncerty především pro místní obyvatele, tj. nejedná se např. o sportovní a koncertní sály v Praze, které hostují i zahraniční hvězdy na turné po Evropě apod.
- c) Projekt revitalizace výstavby, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti v soukromém vlastnictví, který nebude komerčně využíván
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná* – jako typický příklad zde může být uvedena rekonstrukce kostela.
- d) Projekt revitalizace výstavby, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti v soukromém vlastnictví, který bude komerčně využíván
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pouze pokud financování projektu má přeshraniční efekt.

V rámci této aktivity mohou být podporovány i projekty kulturních domů nebo případně také nekomerčních (volně přístupných) sportovišť jako objektů základní občanské vybavenosti ve veřejném vlastnictví.

Vyloučení veřejné podpory je zde dále možné, pokud prokazatelně dominantní náplní těchto objektů budou nekomerční aktivity, tj. bude nezpochybnitelné jejich spojení například se školami, s činnostmi různých spolků nebo se zabezpečováním programů pro seniory apod. Omezené komerční aktivity jsou zde možné jen jako prostředek pro generování příjmů pro provozní výdaje.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud nebude porušen přeshraniční obchod. Kvalifikaci ekonomické činnosti nelze v těchto případech vyloučit, je proto nutné se zaměřit především na kritérium přeshraničního dopadu. Pro podrobnější informace viz závěry k oblastem podpory 2. 4., 2. 5. a 2.6.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace místních komunikací

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože předmětem není naplňování ekonomické činnosti. Předpokladem zůstává, že nepůjde o účelovou komunikaci ve prospěch jediného nebo více podniků (viz komentář k oblasti podpory 1.1). Mezi takové projekty může patřit například dopravní napojení stávajícího centra na jeho novou část místní komunikace nebo zbudování místní komunikace na území některé z městských či obecních čtvrtí (takové komunikace lze považovat za obecnou infrastrukturu).

Aktivita: Modernizace a rozvoj sítě městské hromadné dopravy

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná* v případě výstavby a rozvoje veřejné infrastruktury (zavádění nových linek, značení, přechody pro chodce apod.). Pro případy, kdy *se o veřejnou podporu může jednat* - viz závěry oblasti podpory 1. 2.

2.2 Rozvojové projekty spádových center (5.000-49.999 obyvatel)

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude v souladu s pravidly regionální investiční podpory do 30. 6. 2014 dotace poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Výše dotace může být vždy navýšena o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 1.000.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

O veřejnou podporu se nejedná u projektů stavební obnovy a dostavby náměstí a dalších veřejných prostranství a u projektů značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené.

U ostatních projektů je riziko veřejné podpory omezené, ale není možné ho vyloučit. Tyto projekty bude nutné posoudit individuálně. Pokud nepůjde o komerční aktivity, nebude dotčen obchod mezi členskými státy EU a cílem projektu bude naplňovat veřejný zájem, může být podpora udělena až do maximální výše, která je pro tuto oblast podpory přípustná. V opačném případě bude výše dotace pravidly regionální investiční podpory.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

V rámci této intervence budou podporovány přibližně stejné aktivity jako v případě intervence 2. 1. Ke stejným aktivitám platí obdobné závěry a nebudou níže opakovány s tím rozdílem, že častěji půjde (ale nemusí) o podporu na aktivity místního významu než u rozvojových center.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech

Viz závěry u intervence 2.1.

Aktivita: Stavební obnova a dostavba náměstí a dalších veřejných prostranství, vč. architektonických prvků

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, nejsou dotčeny ekonomické aktivity - jde o úpravu veřejných prostranství (infrastruktury).

Aktivita: Revitalizace památkově chráněných objektů a území

Viz závěry u intervence 2.1.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu, volný čas, komunitní život a veřejný sektor

I zde budou kromě projektů zaměřených na komunitní život a veřejný sektor podporovány stejné aktivity jako u intervence 2.1. Lze se proto odvolat na závěry uvedené v intervenci 2.1.

U projektů, jejichž předmětem je výstavba nebo úprava objektů za účelem komunitního využití nebo využití veřejným sektorem

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, ani v jednom z těchto případů nepůjde o ekonomickou činnost.

Aktivita: Značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, nejsou dotčeny ekonomické aktivity - jde o úpravu veřejné infrastruktury ve veřejném zájmu.

Aktivita: Příprava rozvojových území pro podnikání a služby

Viz závěry u intervence 2.1.

2.3 Revitalizace částí měst a obcí (500-4.999 obyvatel)

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude v souladu s pravidly regionální investiční podpory do 30. 6. 2014 dotace poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Tato výše dotace může být navýšena o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 1.000.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

O veřejnou podporu se nejedná u projektů stavební obnovy a dostavby náměstí a dalších veřejných prostranství a projektů značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené.

I u ostatních projektů je riziko veřejné podpory velmi omezené, ale bude prověřováno. Pokud by podpora projektu přesto hrozila poskytnutím zakázané veřejné podpory, tato podpora bude poskytnuta v souladu s pravidly regionální investiční podpory.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

V rámci této intervence budou financovány stejné aktivity jako v případě intervence 2. 2. Lze se ale domnívat, že u všech projektů se bude jednat o aktivity s příliš lokálním dopadem. Podmínky pro kvalifikaci existence veřejné podpory proto nebudou naplněny. Ostatně u žádného z doposud zvažovaných projektů podle zpracovatele riziko veřejné podpory nehrozí. I přesto je vhodné projekty z pohledu veřejné podpory prověřovat.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud půjde skutečně o aktivity lokálního charakteru.

Aktivita: Stavební obnova a dostavba náměstí a dalších veřejných prostranství, vč. architektonických prvků

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, nejsou dotčeny ekonomické aktivity - jde o úpravu veřejných prostranství (infrastruktury).

Aktivita: Revitalizace památkově chráněných objektů a území

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, nebudou pravděpodobně dotčeny ekonomické aktivity a aktivity budou mít pouze lokální charakter.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu, volný čas, komunitní život a veřejný sektor

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud půjde skutečně o aktivity lokálního charakteru.

Aktivita: Značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, nejsou dotčeny ekonomické aktivity - jde o úpravu veřejné infrastruktury ve veřejném zájmu.

Aktivita: Příprava rozvojových území pro podnikání a služby

Viz závěry u intervence 2.1.

2.4 Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude dotace poskytnuta do výše, které umožní pravidla služeb obecného hospodářského zájmu. V případě uplatnění pravidel regionální investiční podpory bude dotace do 30. 6. 2014 poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Výše dotace může být u pravidel regionální investiční podpory navýšena vždy o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

U projektů, které nezakládají veřejnou podporu podle článku 107 odst. 1 Smlouvy FEU, nebude poskytnuta podpora na financování případných ekonomických aktivit (např. mimoškolních) vzdělávacích zařízení.

Pokud se o veřejnou podporu jedná, bude aplikován režim regionální investiční podpory nebo pravidla služeb obecného hospodářského zájmu.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Základní otázkou ve vztahu k infrastrukturním projektům v oblasti základního, středního a vyššího odborného školství je využívání jejich výstupů skutečně pro účely, pro něž byly realizovány.

Zjišťování existence veřejné podpory

V rámci této intervence se projekty zakládající veřejnou podporu nepředpokládají. Svým zaměřením lze označit za částečně rizikovou případnou podporu jazykovým školám, které jsou v přímé konkurenci s ostatními jazykovými školami na trhu.

Projekty by měly být zaměřeny tak, aby vždy šlo o subjekt zapojený do sítě veřejného školství, aby předmět projektu byl využíván výlučně pro účely veřejného školství, respektive, aby podpora nebyla využita na financování doplňkových činností subjektu.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů škol a školských zařízení vedoucí k vyšší efektivitě výuky

a) projekt předkládaný veřejnými školami a školskými zařízeními, které jsou zřizované kraji a obcemi a nejsou zpoplatněny (je možné pouze v případě školských služeb)

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná u hlavních činností*, protože tato zařízení jsou součástí veřejného vzdělávacího systému a zabezpečují základní úkol státu (je třeba odlišovat od poskytování komerčního vzdělávání, které je převážně financováno ze strany rodičů a žáků).

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná u doplňkových činností* (jako je např. provoz školního statku se vším, co k tomu patří), neboť jejich zabezpečování by nemělo být zatíženo přeshraničním efektem. Jinými slovy, tato podmínka nebude pravděpodobně v případě těchto aktivit nikdy naplněna, protože se vždy bude z definice jednat o doplňkové aktivity. Lze tedy předpokládat, že nebudou rozvinuty do takové míry, aby se z nich stala ekonomická aktivita se zřetelným přeshraničním dopadem.

U většiny projektů nebude možné rozlišit, jestli se jedná o hlavní či doplňkovou službu. Výsledky projektu budou ostatně často sloužit obojím účelům (viz příklad školního statku, kdy statek slouží především k účelům výuky, ale na jeho provoz navazují i činnosti doplňkové. Jelikož závěr je v obou případech stejný a totiž, že se ani v jednom případě o veřejnou podporu nejedná (přestože u doplňkových aktivit je tuto skutečnost nutné prověřit), nemusí být výše uvedené rozlišení na hlavní a doplňkové činnosti ve většině případů zásadní.

b) projekt předkládaný jinými subjekty, jako jsou soukromé a církevní školy a školská zařízení (ať již se jedná o hlavní či doplňkové činnosti těchto zařízení).

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud není porušen přeshraniční obchod (viz část analýza relevantních pravidel veřejné podpory). Přeshraniční obchod může být dotčen,

pokud jsou splněny následující podmínky: jedná se velikostí a předmětem svých činností o významnou instituci přesahující regionální význam, která vyučuje i v cizím jazyce a nachází se v blízkosti hranic. Lze se domnívat, že v praxi u většiny projektů nebude přeshraniční obchod dotčen.

Aktivita: Pořízení a modernizace vybavení škol a školských zařízení vedoucí k vyšší efektivitě výuky

- a) projekt předkládaný školami a školskými zařízeními, které jsou zřizované kraji a obcemi a nejsou zpoplatněny (je možné pouze v případě školských služeb)
- ⇒ *O veřejnou podporu se nejedná u hlavních činností*, protože tato zařízení jsou součástí veřejného vzdělávacího systému a zabezpečují základní úkol státu, tj. vzdělávání zdarma (nejedná se o poskytování služby za úplatu).
- ⇒ *O veřejnou podporu se nejedná ani u doplňkových činností*. Lze předpokládat, že pokud je financování omezeno na vybavení školních zařízení, nikdy nebude mít za následek takový rozvoj doplňkových aktivit, aby byl dotčen přeshraniční obchod.

I v tomto případě platí stejný komentář ohledně rozlišení na hlavní a doplňkové činnosti jako u předcházející aktivity s tím rozdílem, že riziko přeshraničního obchodu je u doplňkových aktivit ještě menší než u podpory jdoucí na obnovu objektů. Typickým příkladem může být projekt vybavení tělocvičny základní školy, která bude využívána i pro mimoškolské aktivity (sportovní či nespportovní). Přeshraniční obchod by neměl být takovými aktivitami dotčen.

- b) projekt předkládaný jinými subjekty, jako jsou soukromé a církevní školy a školská zařízení, jejichž služby jsou zpoplatněny (ať již se jedná o hlavní či doplňkové činnosti těchto zařízení).
- ⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud není porušen přeshraniční obchod (viz část analýza relevantních pravidel veřejné podpory). Přeshraniční obchod může být dotčen, pokud jsou splněny následující podmínky: jedná se velikostí a předmětem svých činností o významnou instituci přesahující regionální význam, která vyučuje i v cizím jazyce a nachází se v blízkosti hranic apod. Lze se domnívat, že ani v případě těchto projektů nebude v praxi přeshraniční obchod dotčen.

Pokud by přesto ze strany poskytovatele podpory u konkrétních projektů vyvstaly pochybnosti ohledně oprávněnosti takové podpory z pohledu aplikace pravidel veřejné podpory, je vždy možné (i z důvodu právní jistoty) podporu omezit a poskytnout ji pouze v míře odpovídající vnitrostátní regionální podpoře nebo podporu poskytnout podle pravidel

de minimis. Využití posledně jmenovaného pravidla je nutné, pokud by podpora byla poskytována na náklady, které lze označit za provozní (jinými slovy, které nelze označit za počáteční investici – viz dále analýza relevantních pravidel poskytování veřejné podpory).

2.5 Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude dotace poskytnuta do výše, které umožní pravidla služeb obecného hospodářského zájmu. V případě uplatnění pravidel regionální investiční podpory bude dotace do 30. 6. 2014 poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Výše dotace může být u pravidel regionální investiční podpory navýšena vždy o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

Dotace na projekty, které nemají charakter ekonomických činností, nepředstavuje riziko poskytnutí veřejné podpory.

V závislosti na charakteru projektů lze předpokládat, že v souladu s tím by veřejná podpora nemusela být nezbytně přítomna u projektů výstavby, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení sloužících skupinám ohroženým vyloučením ze společnosti.

Rovněž u projektů rozvoje sítě sociálních služeb nebo projektů výstavby, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení předškolní péče by riziko poskytnutí veřejné podpory mohlo být omezené.

U ostatních projektů, a zejména u projektů péče o seniory a mimoškolní péče o děti, musí být riziko poskytnutí veřejné podpory posuzováno individuálně.

Pokud by se o veřejnou podporu jednalo, musí být aplikován režim pravidel regionální investiční podpory, případně pravidla služeb obecného hospodářského zájmu.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Podstatná je zde otázka, zda se jedná v případě daných aktivit o ekonomické či neekonomické služby. Je nutné rozlišovat mezi aktivitami, které mají výlučně sociální charakter (nemohou být ekonomickou činností) a těmi aktivitami, které naopak ekonomickou činností jsou, přičemž v praxi se toto rozlišení může jevit jako značně obtížné.

Vycházet je třeba ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který vstoupil v platnost 1. ledna 2007 a který reguluje otázky poskytování tohoto typu služeb v České republice. Přestože se podle zákona jedná o služby ve veřejném zájmu, nastavuje systém jejich poskytování na otevřeném trhu, nicméně za regulovaných podmínek.

S přihlédnutím k dikcím zákona je žádoucí se zaměřit především na to, jestli jsou naplněny všechny podmínky kvalifikace veřejné podpory: o ekonomickou činnost se a priori může jednat a hospodářská soutěž na trhu také existuje. Otázkou, která ale zůstává nezodpovězena a na kterou je nutné se tedy nejvíce soustředit, je, zda je naplněna podmínka narušení přeshraničního obchodu. Teprve odpověď na tuto otázku určí, jestli je nutné pravidla pro veřejnou podporu zohledňovat (podrobnosti k otázce přeshraničního dopadu – viz část analýza relevantních pravidel poskytování veřejné podpory).

Díličí závěry jsou následující:

- ⇒ Bude problematické tvrdit u všech aktivit, že se nejedná o ekonomické činnosti (viz nastavení tržního prostředí v zákoně popsané výše);
- ⇒ Podporu bude možné poskytnout, pouze pokud nebude dotčen přeshraniční obchod (ve většině případů) nebo bude nutné ji poskytnout v souladu s pravidly pro vnitrostátní regionální podporu.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Rozvoj sítě sociálních služeb

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. Jelikož cílem této aktivity je především rozvoj terénních sociálních služeb v regionu, které z definice mají vysoce lokální charakter, a jedná se většinou o služby poskytované malými organizacemi, případně jednotlivými osobami/pečovateli (typickým příkladem jsou služby prováděné v domácnostech klientů), lze případně přeshraniční efekt vyloučit.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení sloužících skupinám ohroženým vyloučením ze společnosti, seniorům a předškolní i mimoškolní péči o děti

- a) Projekty týkající se zařízení sloužící skupinám ohrožených vyloučením ze společnosti
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná.* Případ těchto aktivit pravděpodobně představuje výjimku k předchozímu tvrzení, že u většiny sociálních služeb se v rámci českého prostředí bude jednat o ekonomickou aktivitu. Osoby ohrožené vyloučením by nemusely být z ekonomického hlediska skupinou, která by mohla v tržním prostředí těchto služeb využívat. Lze se proto domnívat, že se jedná vždy o služby, které jsou z tržního prostředí vyjmuty a nemohou fungovat za žádných okolností na ekonomické bázi.
- b) Ostatní projekty
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná,* pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. Pokud by se jednalo o projekt, v rámci něhož je záměrem rozšířit cílovou skupinu např. na přeshraniční klientelu, lze se domnívat, že obchod mezi členskými státy může být porušen. Podmínkou je tedy cílené poskytování služeb s přeshraničním efektem.

Aktivita: Nákup a modernizace vybavení zařízení sociálních služeb

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná,* pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. I u této aktivity platí komentář uvedený výše ohledně otázky přeshraničního efektu.

Příkladem projektu, který nezakládá veřejnou podporu, může být dům pro seniory v lokalitách, kde nejsou dostatečné kapacity, a který je zaměřen pouze na místní obyvatele a sociálně slabší skupiny.

Naopak typicky rizikovým projektem může být dům pro seniory, kde příjem nových obyvatel je spojen s finančním plněním ve vztahu k nabízenému standardu péče.

V případě skutečných pochybností implementačního orgánu je vždy vhodnější preventivně podporu omezit a udělit ji v souladu s pravidly o poskytování veřejné podpory.

2.6 Rozvoj zdravotnické péče

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude dotace poskytnuta do výše, které umožní pravidla služeb obecného hospodářského zájmu. V případě uplatnění pravidel regionální investiční podpory bude dotace do 30. 6. 2014 poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Výše dotace může být u pravidel regionální investiční podpory navýšena vždy o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

Dotace na projekty, u kterých lze vyloučit existenci dopadu na přeshraniční obchod mezi členskými státy, nepředstavuje riziko poskytnutí veřejné podpory.

Pokud by se o veřejnou podporu jednalo, musí být aplikován režim pravidel regionální investiční podpory, případně pravidla služeb obecného hospodářského zájmu.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

U této intervence je nutné vycházet ze skutečnosti, že z hlediska problematiky veřejné podpory jsou činnosti poskytované zdravotnickými zařízeními ekonomickými činnostmi. Jedná se totiž o činnosti poskytované za úhradu. Zdravotnická zařízení jsou ostatně často zřízena ve formě obchodních společností založených za účelem zisku. Tento přístup vyplývá i z rozhodnutí evropských institucí, které běžně kvalifikují aktivity této intervence jako ekonomické.

V českém právním prostředí bylo navíc poskytování těchto služeb otevřeno hospodářské soutěži, a proto podpora udělená jednomu či více subjektům na tomto trhu hrozí poškozením jiných subjektů. Dvě z prvních podmínek pro kvalifikaci veřejné podpory jsou tedy naplněny.

Proto je nutné se zaměřit především na poslední podmínku a to, aby podporou nebyl dotčen přeshraniční trh.

Dílčí závěry jsou následující:

- ⇒ Eliminovat možnost financování ekonomických aktivit není v českém právním prostředí možné
- ⇒ Eliminovat možnost podpory s přeshraničním efektem je možné a žádoucí
- ⇒ Vždy je možné aplikovat (i v případě pochybností) pravidla pro regionální investiční podporu, pravidla služeb obecného hospodářského zájmu, případně pravidla de minimis.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Rekonstrukce a modernizace objektů zdravotnických zařízení

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. Při posuzování přeshraničního efektu je nutné zohlednit především následující skutečnosti:

- Je zvýhodnění takové, že by se mohlo odrazit na standardu služeb poskytovaných dotčeným zdravotnickým zařízením?
- Týká se financování zdravotních zařízení s nízko-lůžkovými kapacitami nebo velké regionální nemocnice (zdravotní zařízení lokální úrovně nebo páteřní regionální nemocnice)?
- Je touto podporou řešen lokální nedostatek míst v nemocnicích?
- Jedná se o zdravotní zařízení zapojená do veřejného zdravotního systému?

Výše uvedené otázky jsou pouze indikativního charakteru a i odpovědi na ně mohou být velmi subjektivní. Nicméně i pro Evropskou komisi je posouzení dopadu na přeshraniční obchod vždy otázkou konkrétní situace (je tedy z definice subjektivní). Nelze tak stanovit přesnější měřítko pro jeho posuzování, nicméně lze naznačit určitá řešení. Problém by neměl být např. s financováním obvodních zdravotních středisek. V případě nemocnic je této otázce nutné věnovat větší pozornost.

Aktivita: Rozvoj sítě neodkladné přednemocniční péče (zdravotnické záchranné služby)

- a) projekty rozvoje sítě zařízení, která slouží k neodkladné přednemocniční péči
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. U této aktivity je riziko poskytnutí zakázané veřejné podpory téměř vyloučeno, protože podle zpracovatele v oblasti zdravotnických záchranných služeb nedochází k přeshraničnímu obchodu. Z definice se jedná o urgentní zdravotní služby, tj. služby poskytované pacientům v nouzi nacházejícím se ve stanoveném parametru. V každém případě lze hovořit o příliš lokálním charakteru těchto služeb než, aby byl dotčen přeshraniční obchod.
- b) projekty zaměřené na integrovaný záchranný systém
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud příjemcem jsou v rámci podpory integrovaného záchranného systému například hasičské sbory, jelikož tyto sbory neprovozují ekonomickou aktivitu.
⇒ *O veřejnou podporu se může jednat*, pokud příjemcem podpory budou záchranné služby (služby převozu pacientů). Evropský soudní dvůr kvalifikoval v minulosti převoz pacientů v rámci záchranné služby jako ekonomickou činnost. Je proto nutné posoudit přeshraniční efekt takové podpory.

Aktivita: Nákup a modernizace vybavení zdravotnických zařízení

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud daná podpora nebude mít přeshraniční efekt. Dopad takovéto podpory nelze dopředu odhadnout, protože skutečně záleží na konkrétním projektu. Např. nákup určitého zařízení (přístroje) může z místní nemocnice udělat vysoce specializované pracoviště. Naopak nákup běžného vybavení (lůžka apod.) může mít dopad pouze minimální (je samozřejmě nutné zohlednit i skutečnou výši podpory).

PRIORITNÍ OSA: ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude v souladu s pravidly regionální investiční podpory do 30. 6. 2014 dotace poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Tato výše dotace může být navýšena o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 2.000.000,- Kč. Pro aktivitu „Výstavba a rekonstrukce turistických cest (pěší stezky, cyklostezky, hipostezky, vodní cesty, přístavy či přístaviště) včetně doprovodné infrastruktury a značení“ je minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt stanovena na 1.000.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

O veřejnou podporu se nejedná v případě výstavby a rekonstrukce turistických cest (pěší stezky, cyklostezky, hipostezky, vodní cesty, přístavy či přístaviště) a projektů úpravy prostranství a pěších zón ve vnitřních územích lázeňských míst.

V případě dotace na projekty týkající se ubytovacích kapacit, zařízení určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty a kongresové turistiky poskytovaná podpora zakládá veřejnou podporu.

V případě projektů výstavby a rekonstrukce sportovně-rekreační a kulturní vybavenosti pro cestovní ruch riziko poskytnutí veřejné podpory hrozí a jednotlivé projekty budou posuzovány individuálně.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

V rámci této intervence je ve většině případů jednoznačné, jestli se jedná nebo nejedná o ekonomickou činnost. Jde buď o veřejnou infrastrukturu přístupnou všem uživatelům, nebo o běžnou hospodářskou činnost. Ve většině případů bude dotčen přeshraniční obchod. Toto je dáno specifickým charakterem hospodářských aktivit, na které se tato intervence zaměřuje. Cestovní ruch je často i na lokální úrovni značně rozšířen a dochází k výměně s ostatními členskými státy.

Zjišťování existence veřejné podpory

Tato oblast podpory v sobě zahrnuje jak projekty, které veřejnou podporu jednoznačně zakládají, tak i projekty, které budou muset být posouzeny individuálně, aby bylo možné případnou kvalifikaci veřejné podpory buď potvrdit, nebo vyloučit.

Aktivita: Výstavba a rekonstrukce turistických cest (pěší stezky, cyklostezky, hipostezky, vodní cesty, přístavy či přístaviště) včetně doprovodné infrastruktury a značení

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nebudou financovány ekonomické aktivity. V některých výjimečných případech se může jednat o projekty, které mohou částečně souviset s výkonem ekonomických činností (např. hipostezky, pokud mají vazbu na provoz hipodromu) - nepůjde nicméně o činnosti, jejichž financování by mohlo porušovat obchod mezi členskými státy. Pokud jde o přístavy nebo přístaviště, nemělo by se zde jednat o projekty, jejichž provoz jde výhradně ve prospěch určitých ekonomických subjektů. Podporované aktivity by měly být svým charakterem zpravidla infrastrukturní projekty.

Aktivita: Výstavba a rekonstrukce sportovně-rekreační a kulturní vybavenosti pro cestovní ruch

⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pokud může být dotčen přeshraniční obchod. Vzhledem k zaměření intervence se lze domnívat, že sportovní a kulturní objekty financované v rámci této aktivity by měly sloužit k rekreačním účelům. To znamená, že hlavní náplní projektů bude vykonávání ekonomických činností. Na rozdíl od obdobných projektů (sportoviště, kulturní sály apod.), které budou předkládány v oblasti podpory 2. 1. - 2. 3., se zde bude jednat o činnosti, které spočívají v nabízení placených služeb, přestože v oblasti zájmových činností.

Provozování aquaparku, golfového hřiště nebo tenisových kurtů, jejichž cílovou skupinou jsou především turisté, je ekonomickou činností.

Oproti tomu lze uvést příklad školního sportovního hřiště s tenisovými kurty, které je dáno k dispozici (za poplatky, které pomáhají pokrývat náklady s provozem hřiště) místním sportovním klubům nebo i jednotlivým zainteresovaným občanům, kde správa a provoz takového sportoviště ekonomickou činností není. Šlo by spíše o projekty občanské vybavenosti, které ale do této aktivity oblasti podpory nepatří.

Tyto skutečnosti ukazují, jak významné je konkrétní posouzení „tržního prostředí“ a definice cílové skupiny ve vztahu k aplikaci pravidel veřejné podpory.

Aktivita: Výstavba, rekonstrukce a modernizace ubytovacích kapacit, zařízení pro kongresovou turistiku a zařízení (stavebních objektů včetně vybavení) určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty (wellness)

⇒ *O veřejnou podporu se jedná.* V případě ubytovacích & lázeňských zařízení a kongresových aktivit se jednoznačně jedná o ekonomickou činnost, a proto podpora do tohoto sektoru musí být považována za veřejnou podporu.

Aktivita: Výstavba a modernizace infrastruktury související s lázeňským a wellness provozem

⇒ *O veřejnou podporu se jedná* u projektů, které mají vazbu (jsou součástí) výstavby zařízení (stavebních objektů včetně vybavení) určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty, protože dochází k zvýhodnění podnikatelského subjektu.

Aktivita: Úprava prostranství a pěších zón ve vnitřních územích lázeňských míst

a) projekty úpravy veřejného prostranství

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná,* protože jde výlučně o činnosti úpravy veřejné infrastruktury.

b) projekty úpravy lázeňských míst, které nejsou veřejným prostranstvím

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná,* pokud je upravený prostor zdarma přístupný veřejnosti. V opačném případě může dojít ke zvýhodnění subjektu/majitele prostranství a je nutné posoudit míru znevýhodnění konkurenčních subjektů a dotčení přeshraničního obchodu.

Aktivita: Ostatní projekty výše nezařaditelné

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná* u projektů, které mají významný naučný charakter pro své návštěvníky, aniž by mohly být ekonomickou činností. Příkladem takových projektů může být například zřízení nových exotických pavilónů v rámci zoologických zahrad, jsou-li investice na jejich vznik ekonomicky nerentabilní.

3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě projektů nezakládajících veřejnou podporu je přípustné poskytnutí dotace až do výše 100% způsobilých výdajů projektu (konkrétní výše dotace může být stanovena i jako nižší).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude v souladu s pravidly regionální investiční podpory do 30. 6. 2014 dotace poskytnuta do výše 30% způsobilých výdajů projektu a od 1. 7. 2014 do výše 25% způsobilých výdajů projektu. Tato výše dotace může být navýšena o 10% středním a o 20% malým podnikům.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 500.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

O veřejnou podporu se nejedná v případě úpravy infrastruktury a veřejných prostranství, budování doprovodných informačních systémů a značení v památkově chráněných územích nebo objektech a restaurování movitých kulturních památek.

Riziko poskytnutí veřejné podpory hrozí u projektů zaměřených na stavební rekonstrukce kulturních, historických a technických památek a u projektů pořízení vybavení na podporu nového využití památkově chráněných objektů, pokud výsledky projektu budou následně komerčně využívány. Existenci veřejné podpory bude nutné posoudit individuálně.

V případě, že projekt bude zakládat veřejnou podporu, bude na tyto projekty využíván režim pravidel regionální investiční podpory.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Základní otázkou této intervence je, jestli výsledky projektu budou komerčně využívány, nebo budou sloužit výlučně k nekomerčním účelům. Pokud půjde o komerční činnosti, pozornost musí být věnována narušení tržního prostředí a přeshraničního obchodu. Poškození na trhu bude snazší posoudit v případě financování rekonstrukce objektů, kdy dochází většinou k vytvoření nových činností nebo nového subjektu na trhu, přičemž tento kvantitativní prvek sám o sobě je indikátorem případného znevýhodnění konkurence na trhu. U financování movitého majetku bude posouzení míry poškození trhu komplexnější, neboť půjde většinou o projekt zlepšení kvalitativních prvků činností subjektu, kde míra subjektivity v posuzování je podstatně vyšší.

V případě financování movitého majetku je také nutné zohlednit skutečnost, že podle pravidel regionální investiční podpory je možné financovat pouze investiční náklady, které je možné označit za „počáteční investici“. To znamená, že taková investice musí vést k založení nového podniku nebo k rozšíření jeho aktivit o nové činnosti. Tato podmínka by měla být v rámci této intervence specificky prověřována, protože z nastavení intervence vyplývá, že se může jednat o financování vybavení za účelem NOVÉHO využití památkově chráněných objektů.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Stavební rekonstrukce kulturních, historických a technických památek

- a) projekty rekonstrukce památek, které nebudou využívány ke komerčním účelům
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nebudou financovány ekonomické činnosti. Otevření památek veřejnosti k prohlídkám (a vybírání vstupného) nelze považovat za ekonomickou činnost.

- b) projekty oživení historických památek s cílem jejich dalšího využití
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pokud bude dotčen přeshraniční obchod (není podstatné, kdo je vlastníkem a provozovatelem těchto památek). Zde bude nutné rozlišovat mezi činnostmi, které skutečně za ekonomické označit lze, a těmi, které ekonomickou činností nejsou (viz výše vybírání vstupného). Jak již bylo uvedeno, za ekonomické činnosti je nutné označit aktivity, které spočívají v nabízení služeb v tržním prostředí. Klasickým příkladem ekonomického využití zrekonstruovaných památek je

zřízení ubytovacích kapacit, zřízení restaurace nebo např. zprovoznění historického pivovaru apod.

Současně je nutné zohlednit skutečnost, že prioritním cílem těchto projektů by měla být podle definice této intervence především rekonstrukce památek. Jejich ekonomické využití pro turistické účely je pouze „doplňkovou činností“, která umožní pokrytí nákladů údržby objektu a není často ziskovou záležitostí. Přestože realizace zisku není podmínkou pro kvalifikaci veřejné podpory (přesněji řečeno pro existenci ekonomické činnosti), je skutečností, že se přinejmenším nejedná o běžnou ekonomickou činnost.

Vzhledem k tomu, že lze označit využití historické památky jako ekonomickou činnost úzce související s turismem, lze opakovat závěry z předchozí intervence, a totiž, že přeshraniční efekt bude s největší pravděpodobností vždy dotčen.

U projektů, kde poskytovatel dojde k závěru, že riziko veřejné podpory hrozí, je možné doporučit z pohledu jejich financování oddělení „nekomerční“ části projektu od té komerční. Pouze v případě komerční části projektu pak bude nutné podporu omezit.

Aktivita: Komplexní úpravy infrastruktury nebo veřejných prostranství v památkově chráněných územích, v areálech památkově chráněných objektů nebo na přilehlých plochách

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, pokud skutečně jde o veřejně přístupná prostranství. V opačném případě může dojít ke zvýhodnění subjektu/majitele prostranství a je nutné posoudit míru znevýhodnění konkurenčních subjektů a dotčení přeshraničního obchodu.

Aktivita: Budování doprovodných informačních systémů a značení v památkově chráněných územích nebo objektech

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nepůjde o financování ekonomické aktivity a nebude dotčen přeshraniční obchod.

Aktivita: Restaurování movitých kulturních památek

a) projekty restaurování movitých kulturních památek, které nemají vazbu na ekonomické činnosti (nejsou předmětem ani nástrojem těchto činností)

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*

- b) projekty restaurování movitých kulturních památek, které mají vazbu na komerční činnosti předkladatele projektu (viz např. historické zařízení zámku, zrestaurování obrazu apod.)
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nebude dotčen přeshraniční obchod. Přestože takováto podpora může „zvýhodnit“ subjekt v jeho ekonomických činnostech, lze předpokládat, že nepřispěje k rozvoji jeho činností způsobem, který by ovlivnil přeshraniční obchod.

Aktivita: Pořízení vybavení na podporu nového využití památkově chráněných objektů

V tomto případě platí stejné závěry jako u aktivity stavební rekonstrukce kulturních, historických a technických památek. Lze nicméně předpokládat, že podpora na pořízení vybavení neovlivní zásadním způsobem přeshraniční obchod (minimálně ne stejnou měrou jako v případě rekonstrukce památek).

- a) pořízení vybavení, pokud se nejedná o komerční využití památkových objektů
⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, protože nejsou financovány ekonomické aktivity.
- b) pořízení vybavení, pokud je využíváno ke komerčním účelům, například za účelem zřízení hotelu nebo zámecké restaurace apod.
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, neboť se vší pravděpodobností bude dotčen přeshraniční obchod (viz poznámka výše). Postupovat bude možné podle pravidel pro vnitrostátní regionální podporu. Přestože vybavení může být za určitých okolností považováno za provozní náklady, za situace, kdy je jeho pořízení spojené s rozvojem nové aktivity, ho lze označit jako investiční náklady. V opačném případě je vždy možné poskytnout podporu podle pravidla de minimis.

3.3 Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu

Forma podpory a její výše

Formou podpory v rámci oblasti podpory bude nevratná přímá pomoc (dotace).

U projektů zakládajících veřejnou podporu bude podpora poskytnuta v souladu s pravidlem de minimis. Výše podpory pro projekty nebo části projektů povolené na základě aplikace pravidla de minimis bude činit maximálně 200.000 EUR.

Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 300.000,- Kč.

Aplikace pravidel veřejné podpory

Veřejnou podporu nezakládají projekty, jejichž cílem je propagace regionu jako celku bez možnosti individuálního zvýhodnění některého z podnikatelských subjektů.

V rámci této intervence budou financovány i projekty, které zakládají veřejnou podporu podle čl. 107 Smlouvy FEU. Jedná se především o projekty spojené s marketingovými aktivitami v cestovním ruchu, které zvýhodňují určité subjekty.

U projektů budování a rozvoje internetových informačních systémů cestovního ruchu a tvorby rezervačních a objednávkových systémů riziko poskytnutí veřejné podpory hrozí v závislosti na typu a předkladateli projektu. Tyto projekty bude nutné posoudit individuálně.

V případě existence veřejné podpory, bude postupováno v souladu s pravidlem de minimis.

Metodický postup

Podmínky udělení podpory

Riziko poskytnutí veřejné podpory hrozí a priority u všech aktivit této intervence. Podporovány mohou být jak subjekty, které ekonomickou činnost neprovádějí (např. města), tak i subjekty, které vykonávají běžně komerční aktivity. Dotčené aktivity navíc představují

činnosti, které jsou běžně poskytovány i na přeshraniční bázi. Přeshraniční dopad podpory u těchto aktivit lze proto jen těžko vyloučit.

Pozornost by tak primárně měla být zaměřena na posouzení přítomnosti veřejné podpory z pohledu jejího užitku. Problémem v rámci této intervence může být zhodnocení dopadů podpory nejenom na příjemce podpory jako takového, ale neopomenutí prověření i možného dopadu na ostatní subjekty, které by mohly být podporou zvýhodněny nepřímou.

O veřejnou podporu by se jednalo vždy, pokud by subjekt (podnik ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, tj. i neziskové organizace apod.) využíval dotaci ke svým reklamním účelům. Takové opatření by dokonce mělo být považováno za provozní podporu, neboť by mu umožňovalo snížit náklady, které by jinak byl nucen nést sám (například náklady na tisk propagačních materiálů).

Složitější situace může nastat u subjektů, které si nekladou za cíl propagovat sami sebe - například u regionálních organizací cestovního ruchu, které se zabývají destinačním managementem, jehož cílem je propagovat a pozitivně prezentovat určitý region širokému okruhu potenciálních návštěvníků. Takové organizace mohou například prostřednictvím internetu zveřejňovat specifické informace o ubytovacích a stravovacích službách s možností on-line rezervace nabízených služeb. Je zřejmé, že riziko veřejné podpory je zde přítomné. V současné době jsou takové služby poskytovány různými subjekty, poskytnutí dotace jednomu z nich by pak představovalo poskytnutí výhody na úkor ostatních soutěžitelů, a tedy poskytnutí veřejné podpory.

Zjišťování existence veřejné podpory

Aktivita: Služby na podporu rozvoje cestovního ruchu a kultury

- a) projekty předkládané poskytovatelem nových služeb pro rozvoj cestovního ruchu
⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pokud se jedná o služby přímo či nepřímou zakládající zvýhodnění podniků.

Pokud se danými službami rozumí např. marketingové aktivity, řízený management cestovního ruchu apod., poskytování takových služeb představuje ekonomickou činnost, byť by byla poskytována bezplatně - např. asociací, jejímiž členy by byly subjekty pohybující se v oblasti turismu. I v případě, kdy příjemcem podpory bude neziskový subjekt (např. asociace), který služby poskytuje zdarma, lze tvrdit, že i přesto vykonává ekonomickou činnost, pokud pro takovou činnost existuje trh. Projekt, který bude předložen poskytovatelem služeb na rozvoj cestovního ruchu, zakládá veřejnou podporu,

ať již ve prospěch poskytovatele služeb, tak pravděpodobně i ve prospěch příjemce těchto služeb, pokud nepřímo z podpory těží (zvýhodněné podmínky apod.).

b) projekty předkládané městy nebo obcemi

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná ve vztahu k subjektům, jako jsou určité regiony nebo jiné samosprávné útvary;* Města a obce nejednají v tomto případě jako ekonomické subjekty, snaží se pouze propagovat turismus v dané lokalitě a pomoci subjektům angažovaným v turismu v dané lokalitě. Jako příklad může být uvedeno založení internetových stránek města zpřehledňující turistické atrakce v dané oblasti a poskytující informace o ubytování, koupání a jiných turistických službách v okolí (případná zmínka konkrétních podnikatelských subjektů musí být na nediskriminační bázi otevřená všem, tj. měla by být dostatečně reprezentativní, aby se nejednalo o nepřímou reklamu určitým podnikatelským subjektům na úkor jiných – viz níže podpora těmto vybraným subjektům).

⇒ *O veřejnou podporu se jedná ve vztahu k subjektům, které provozují ekonomické aktivity (jako jsou operátoři cestovního ruchu, individuální subjekty pohybující se v oblasti cestovního ruchu - jako jsou hotely, aquaparky apod.) a kterým jsou služby určeny.*

Aktivita: Zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu (např. budování a rozvoj internetových informačních systémů cestovního ruchu, tvorba rezervačních a objednávkových systémů)

⇒ *O veřejnou podporu se jedná, pokud jsou přímo či nepřímo zvýhodněny určité subjekty na trhu.*

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná, pokud jsou dané systémy budovány ve prospěch určitého regionu nebo samosprávného útvaru bez jakéhokoliv zvýhodnění některého subjektu či skupiny subjektů.*

Aktivita: Propojení nabídky atraktivit a služeb do celků vytvářejících produkty cestovního ruchu

⇒ *O veřejnou podporu se jedná, pokud jsou přímo či nepřímo zvýhodněny určité subjekty na trhu. Budou-li propojovány nabídky ekonomických služeb, je zřejmé, že jejich komerční charakter bude zachován i po jejich integraci do větších celků.*

Aktivita: Podpora marketingových aktivit v cestovním ruchu

⇒ *O veřejnou podporu se jedná*, pokud jsou přímo či nepřímo zvýhodněny určité subjekty na trhu. Minimálně nepřímé zvýhodnění dotčených subjektů lze předpokládat (záleží na konkrétním projektu a jeho překladataři). Zvýhodnění zde spočívá ve formě snížení nákladů na reklamu a propagaci vlastních produktů. Přeshraniční efekt je nutné posoudit individuálně, zpracovatel se nicméně domnívá, že obchod mezi členskými státy bude zpravidla dotčen.

⇒ *O veřejnou podporu se nejedná*, budou-li dané marketingové aktivity koncipovány ve prospěch určitého regionu nebo samosprávného útvaru bez jakéhokoliv zvýhodnění některého subjektu či skupiny subjektů. Příkladem takových projektů může být například prezentace kraje či města navenek.

VI. ANALÝZA RELEVANTNÍCH PRAVIDEL VEŘEJNÉ PODPORY

Podpora de minimis

Podporu podle pravidel de minimis je možné udělit vždy, tj. alternativně i pro případy, kdy by jinak byla nutná notifikace Evropské komisi. K udělení podpory de minimis je nicméně vhodné přistoupit pouze v odůvodněných případech. Toto pravidlo by mělo být využito pouze, když se jiné řešení než notifikace nenabízí, případně když takové řešení je výhodnější pro příjemce podpory. Výhodou takového řešení je skutečnost, že podpora podle pravidla de minimis může být poskytnuta na všechny náklady způsobilé v rámci ROP Jihozápad a není procentně omezena (nesmí nicméně přesáhnout stanovenou míru podpory ze strukturálních fondů, tj. 85% nákladů projektu). Základní charakteristiky pravidla de minimis dle nařízení č. 1998/2006:

- Celková výše podpory de minimis, kterou členský stát poskytne jednomu podniku, nesmí za libovolná tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období překročit 200.000 EUR. V odvětví silniční dopravy je stanoven specifický strop 100.000 EUR.
- Nařízení se nevztahuje na podporu pro rybolov a akvakulturu, prvovýrobu zemědělských produktů, činnosti spojené s vývozem, odvětví uhelného průmyslu, nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu nebo podniky v obtížích ani na podporu závislou na užití domácích produktů na úkor dovážených produktů.
- Vztahuje se na podporu udělovanou firmám ve všech ostatních odvětvích, včetně dopravy a za určitých podmínek na zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh.
- Při poskytování podpory de minimis musí země EU informovat příslušný podnik o výši podpory a charakteru de minimis podpory s výlučným odvoláním na nařízení (ES) č. 1998/2006.
- Zachování informací o udělené podpoře de minimis v průběhu dalších 10 let.

Nové nařízení č. 1407/2013, které vstupuje v platnost 1. 1. 2014 s účinností od 1. 7. 2014 (viz rovněž strana 8 výše), nemění žádnou z podstatných charakteristik pravidla de minimis, které jsou pro ROP Jihozápad významné (novinkou je zahrnutí podpor pro podniky v obtížích do rámce daného nařízení, dochází k vyjasnění pojmu podnik, subvencované půjčky do výše 1.000.000 EUR mohou vyžít režimu de minimis, pokud jsou naplněny určité podmínky).

Rámec obecného nařízení

Obecné nařízení č. 800/2008 se vztahuje téměř na všechna hospodářská odvětví, s výjimkou rybolovu a akvakultury, zemědělství a částí odvětví uhlí. Rovněž je vyloučena regionální podpora odvětví oceli, stavby lodí a syntetických vláken a režimy regionální podpory zacílené na specifická odvětví hospodářské činnosti.

Nařízení se vztahuje jen na „transparentní“ formy podpory: tj. granty a subvence úrokových sazeb, půjčky, systémy záruk, daňová opatření apod.

Kumulace podpor je možná, pokud se týká odlišných vyčíslitelných způsobilých nákladů. Kumulace není možná v případě nákladů, které se zcela nebo zčásti překrývají, pokud by taková kumulace vedla k překročení nejvyšší možné míry podpory podle obecného nařízení.

Vybrané kategorie podpor dle obecného nařízení zahrnují (nejde o plný výčet):

- Podpora určená výhradně malým a středním podnikům (subvence v jednotlivých stádiích jejich rozvoje)
Kategorie: malé střední podniky čelící selhání trhu
 - ☐ Investiční podpora a podpora zaměstnanosti určená malým a středním podnikům
 - ☐ Podpora na poradenské služby ve prospěch malých a středních podniků
 - ☐ Podpora malých a středních podniků určená na účast na veletrzích

- Podpora určená všem podnikům
Kategorie: Regionální podpora (vnitrostátní regionální podpora tím, že řeší nedostatky znevýhodněných regionů, podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost EU)
 - ☐ Regionální investiční podpora a podpora zaměstnanosti
 - ☐ Podpora nově založeným malým podnikům v podporovaných regionech

Ve vztahu k výše uvedenému popisu obecného nařízení lze vyzdvihnout, že pro ROP Jihozápad je aplikována výhradně kategorie regionální podpora s tím, že jedinou formou podpory jsou dotace.

Regionální podpora

ROP Jihozápad používá pravidla regionální podpory jen pro projekty, které jsou vyňaty z oznamovací povinnosti (rozumí se notifikaci Evropské komisi). Týká se to projektů nepřevyšující hodnotu 7.500.000 EUR na podnik a investiční projekt.

Regionální podpora (jako jedna z kategorií podpor Obecného nařízení) je ve svém rozsahu omezena výší intenzity podpory (rozumí se částky podpory vyjádřené jako procento způsobilých nákladů), která je stanovena Mapou regionální podpory pro Českou republiku (pro region soudržnosti Jihozápad se uplatňuje 30% výše intenzity podpory).

Pravidla současně striktně požadují, aby podpora měla motivační účinek:

- U malých a středních podniků je nezbytné, aby příjemce předložil žádost o podporu před zahájením prací na projektu nebo činnosti s ním související.
- U velkých podniků musí být z dokumentace příjemce vyplývat, že poskytnutá podpora značně zvětší velikost nebo rozsah projektu, projekt by nebyl realizován, případně značně zvýší celkovou částku vynaloženou příjemcem na projekt či zvýší rychlost dokončení příslušného projektu.

Za další podmínky pro poskytnutí regionální podpory lze označit tyto skutečnosti:

- Pro účely výpočtu intenzity podpory se všechny částky uvádějí před srážkou přímé daně nebo jiných poplatků. Podpora splatná v několika splátkách je diskontovaná na hodnotu platnou v době poskytnutí. Úroková sazba, která se použije pro účely diskontace, je referenční sazba platná v době poskytnutí podpory.
- S výjimkou podpor poskytovaných ve prospěch velkých investičních projektů a regionálních podpor v odvětví dopravy lze prahové hodnoty dle Mapy regionální podpory zvýšit o 20 procentních bodů u podpor poskytovaných malým podnikům a o 10 procentních bodů u podpor poskytovaných středním podnikům.
- Investice musí být v regionu, kde se podpora poskytuje, zachována alespoň po dobu pěti let, nebo tří let v případě malých a středních podniků, po dokončení celé investice.

Pokud jde o určení způsobilých nákladů projektu:

- Způsobilé náklady musí být doloženy písemnými doklady, které jsou jasné a rozepsané na jednotlivé položky.

- Náklady spojené s nabytím jiného majetku než jsou pronajaté pozemky a budovy mohou být zohledněny pouze tehdy, je-li nájemní vztah sjednán v podobě finančního leasingu a obsahuje povinnost odkoupit tento majetek po uplynutí sjednané doby pronájmu. U pozemků a budov musí pronájem pokračovat alespoň po dobu pěti let od předpokládaného data ukončení investičního projektu a v případě malých a středních podniků alespoň po dobu tří let.
- S výjimkou malých a středních podniků a převzetí provozovny musí být nabytý majetek nový. V případě převzetí podniku je třeba odečíst majetek, na jehož nabytí už byla poskytnuta podpora. U malých a středních podniků lze také zohlednit všechny náklady investic do nehmotného majetku. U velkých podniků jsou takové náklady způsobilé pouze do výše 50% celkových způsobilých investičních nákladů na projekt.
- Náklady se rozumí investice do majetku hmotného (rozumí se jím investice do pozemků, staveb a závodu/strojního zařízení) a nehmotného (rozumí se jím majetek získaný převodem technologie formou nabytí patentových práv, licencí, know-how nebo nepatentovaných technických znalostí) související se založením nové provozovny, rozšířením stávající provozovny, rozšířením výrobního sortimentu provozovny o nové, dodatečné výrobky nebo se zásadní změnou celkového výrobního postupu stávající provozovny.
- Investiční majetek musí být pořízen za tržní ceny, musí být bezprostředně spojen s realizací daného projektu (z pohledu lokality, času, být veden na analytických účtech apod.) – to má za následek, že zařazení určitých typů nákladů pod investiční nelze řešit obecně a je nutný individuální přístup – každá investice je svým způsobem specifická (to pak například určuje, jestli drobný dlouhodobý hmotný nebo nehmotný majetek může být považován za počáteční investici – viz například počítač apod.).

Oproti tomu za nezpůsobilé náklady, které z definice nemohou být označeny jako investiční, se považují provozní náklady – ty Evropská komise v řadě svých rozhodnutí vymezila takto:

- Jako snižující běžné náklady společností, které by byly vynaloženy v rámci jejich denních aktivit nebo aktivit zajišťujících běžné hospodaření společnosti (ESD C-156/98 Německo/Komise z 19. září 2000).
- Nemající vazbu na realizaci projektu (nejsou ani výjimečné ani specifické) – například běžnou výměnu nějakého zařízení.
- Mající podobu plateb pravidelných daní, poplatků a jiných běžných nákladů jako je nájemné, tj. jsou běžně vynakládány všemi podniky v rámci finanční správy podniku, jsou placeny pravidelně a většinou na předem nestanovenou dobu, zpravidla neomezenou v čase.
- Představující náklady na honoráře zaměstnanců, náklady na dopravu.

Nová pravidla:

Dne 1. 1. 2014 vstoupily v platnost nové Pokyny pro regionální podporu na období 2014-2020 (předpis se nicméně použije až od 1. 7. 2014). Oproti původním úvahám finální verze Pokynů umožňuje poskytnutí podpory i velkým podnikům, jakkoli s určitými omezeními (pouze na počáteční investici ve prospěch nové činnosti v dotyčné oblasti nebo na rozšíření činnosti stávající provozovny o nové výrobky nebo o nové inovační postupy). Větší důraz je kladen na prokázání motivačního účinku (viz formulář, kde musí všechny kategorie podniků uvést, co by se stalo v případě, že by podporu neobdržely). Mění se vymezení hmotného majetku, jeho definice doznala určité změny, když oproti stávajícímu úplnému výčtu majetku obsahuje nová definice příkladný výčet majetku.

Paralelně byla také přijata nová mapa regionální podpory pro Českou republiku (viz rozhodnutí Evropské komise SA.37553), která přiznává všem regionům (rozumí se s výjimkou Prahy) regionální investiční podporu v maximální výši intenzity podpory 25% uznatelných nákladů relevantního investičního projektu. Zachováno bylo navýšení o 20 procentních bodů u podpor poskytovaných malým podnikům a o 10 procentních bodů u podpor poskytovaných středním podnikům.

Podpora malým a středním podnikům

Hlavním předpokladem pro správnou aplikaci pravidel pro poskytování podpory malým a středním podnikům (dále jen MSP) je odpovídající výklad definice malých a středních podniků (MSP).

Definice malých a středních podniků je stanovena v doporučení Evropské komise (REC 2003/361/EC), rovněž je uvedena v příloze I Obecného nařízení.

Definice MSP je stanovena na základě tří parametrů, konkrétně počtu zaměstnanců, výše ročního obratu a bilanční sumy roční rozvahy (při současném respektování podmínek stanovených pro nezávislé, propojené či partnerské podniky – viz dále):

- Kategorie středních podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.
- Kategorie malých podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.
- Kategorie mikro-podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

Malým a středním podnikem jsou dle těchto parametrů všechny subjekty: „které vykonávají hospodářskou činnost bez ohledu na jejich právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost.“

Při splnění daných parametrů mohou být do definice MSP dále zahrnuty i subjekty vykonávající hospodářskou činnost vlastněné samostatnými územními celky, pokud jejich roční rozpočet nepřesahuje 10 milionů EUR a mají méně než 5.000 obyvatel. Stejným způsobem mohou být zařazeny mezi MSP i jakékoliv subjekty vykonávající hospodářskou činnost, které jsou vlastněné universitami nebo neziskovými výzkumnými středisky (viz případ nezávislého podniku dále). V ostatních případech, kdy jsou podniky (ve smyslu práva EU) vlastněné veřejnými subjekty v míře přesahující 25%, nemohou být zařazeny do skupiny MSP.

Pro zařazení podniku pod MSP postačuje, aby podnik splňoval podmínku počtu zaměstnanců a jednu z ostatních dvou podmínek (podnik má možnost si vybrat mezi výší ročního obrátu nebo bilanční sumou roční rozvahy - nemusí splňovat obojí, ale pouze jednu z těchto hodnot - podle toho, která z hodnot je pro něj výhodnější).

Jedním ze základních kritérií zařazení pod MSP je počet zaměstnanců. Přestože každý členský stát určuje v souladu s vlastním právní řádem, co je možné rozumět pod pojmem „zaměstnanec“, nařízení č. 364/2004 upřesňuje kategorie zaměstnanců, které je možné do výpočtu zaměstnanců zahrnout a které je nutné vyloučit (viz článek 5 přílohy I Nařízení č. 364/2004). Definice MSP vylučuje z výpočtu zaměstnanců: „učně nebo studenty, kteří jsou zapojeni do odborné přípravy na základě smlouvy o učňovském nebo odborném vzdělávání.“ Stejným způsobem jsou z výpočtu vyloučeny ženy na mateřské dovolené nebo osoby čerpající rodičovskou dovolenou. Mezi zaměstnance jsou započítáváni i ti, které je možné nazvat „nezávislími“ zaměstnanci (vedoucí pracovník, vlastník společnosti a všichni společníci „zapojení do běžné činnosti podniku a využívající finančních výhod plynoucích z podniku“).

Pro výpočet výše ročního obrátu (případně bilanční sumy roční rozvahy) je nutné rozlišovat podniky, které je možné kvalifikovat jako nezávislé, podniky propojené a podniky partnerské. Zatímco v rámci nařízení č. 71/2001 (do doby jeho novelizace nařízením č. 364/2004) mohly být do kategorie MSP zařazeny pouze tzv. „nezávislé podniky“, od 1. ledna 2005 je možné do této kategorie za určitých podmínek zařadit i podniky, které mají partnerské podniky nebo jsou s jinými podniky propojené. Pokud má dotčený podnik partnerské podniky nebo je propojen s jiným podnikem, je nutné do výpočtu zaměstnanců a ročního obrátu započítat i

údaje partnerských společností a společností propojených s podnikem (viz dále způsob, jakým je nutné tyto údaje započítat). V každém případě je nutné respektovat limity uvedené v nařízení č. 364/2004. Pro každou ze tří situací je tento výpočet odlišný.

Případ nezávislého podniku

Podle definice nařízení č. 364/2004 je nezávislý podnik ten, který nevlastní kapitál jiné společnosti nebo vlastní maximálně 25% a jehož kapitál není vlastněn jinou společností nebo je vlastněn maximálně do 25%.

Do kategorie nezávislých MSP je možné zařadit i ty, které jsou vlastněny několika jinými společnostmi za předpokladu, že tyto společnosti každá vlastní méně než 25% a že tyto společnosti mezi sebou nejsou propojené.

Jedinou výjimkou, kdy může být podnik kvalifikován jako nezávislý, přestože je vlastněn z více než 25% jiným investorem, je případ, kdy tímto investorem jsou následující typy subjektů (viz čl. 3-2 přílohy I nařízení č. 364/2004):

- veřejné investiční společnosti, společnosti rizikového kapitálu, jednotlivci či skupiny jednotlivců provozující běžnou činnost spojenou s investováním rizikového kapitálu (Business Angels),
- univerzity nebo nezisková výzkumná střediska,
- institucionální investoři včetně fondů pro regionální rozvoj,
- samostatné místní orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 milionů EUR a s méně než 5.000 obyvateli.

Pokud je podnik možné kvalifikovat jako nezávislý, pak se pro výpočet jeho počtu zaměstnanců a ročního obrátu (případně bilanční sumy roční rozvahy) použijí výlučně údaje daného podniku.

Příklad: Podnik vlastní 15% jiného podniku a je sám vlastněn z 20% druhým podnikem a dále z 18% třetím podnikem (tyto dva podniky mezi sebou nejsou propojené). Pro výpočet zaměstnanců a ročního obrátu žadatele jsou relevantní pouze údaje žadatele o podporu.

Případ partnerských společností

Jedná se o podniky, které jsou navzájem finančně propojené, aniž by jeden vykonával kontrolu (ať již přímou či nepřímou) nad druhým. Konkrétně jsou partnerskými společnostmi,

kteří vlastní (nebo jsou vlastněny) více než 25% jiného podniku, ale tento podíl nepřesahuje 50%.

Důsledek existence partnerské společnosti: Do výpočtu zaměstnanců a ročního obratu (případně bilanční sumy roční rozvahy) je nutné započítat v odpovídajícím poměru i zaměstnance a roční obrat partnerského podniku nebo podniků (ať již podnik, který žádá o podporu je vlastněn nebo sám vlastní 25-50% jiného podniku – v obou případech je nutné tyto údaje započítat - dle staré definice se započítávaly pouze údaje společností, které dotyčný podnik žádající o podporu sám vlastnil maximálně do výše 25%).

Údaje partnerského podniku budou započítány v podílu, který odpovídá buď výši podílu na základním kapitálu, nebo na výši hlasovacích práv. Použita bude hodnota, která je vyšší.

Příklad: pokud podnik vlastní 41% jiného podniku – musí být do počtu jeho vlastních zaměstnanců započítáno 41% zaměstnanců partnerského podniku (stejný postup pro výpočet ročního obratu). Pokud má podnik několik partnerů, je nutné započítat údaje každého z těchto partnerských podniků: podnik žádající o podporu je vlastněn z 28% jiným podnikem a vlastní sám 32% procent třetího podniku (tj. má dva partnery). Do jeho údajů je nutné započítat 28% hodnot prvního partnera a 32% hodnot druhého partnera.

Pro výpočet zaměstnanců a ročního obratu se použijí pouze hodnoty partnera, který má přímou vazbu na podnik žádající o dotaci. Partnerské podniky partnera nejsou zohledňovány.

V případě, že partnerský podnik je propojený s jiným podnikem, je nutné do základních údajů o partnerském podniku, ze kterých bude vypočítán odpovídající podíl, započítat 100% údajů podniku propojeného s partnerem.

Příklad: Podnik, který žádá o podporu, je 41% ve vlastnictví podniku, který je sám propojený (tj. který vlastní nebo je vlastněn z více než 50% - viz dále) s jiným podnikem. Do výpočtu zaměstnanců a ročního obratu je nutné započítat 41% zaměstnanců a ročního obratu ze součtu všech zaměstnanců partnerského podniku i všech zaměstnanců s ním propojeného podniku (stejně tak je nutné postupovat pro výpočet ročního obratu).

Pokud jsou partnerem (tj., vlastní přímo či nepřímo více než 25%) podniku žádajícího o podporu veřejné subjekty jiné než ty, které nebrání kvalifikaci „nezávislého podniku“ (viz výše), nemůže tento podnik použít statut MSP.

Případ propojených podniků

Jedná se o společnosti, které tvoří „skupinu podniků“ na základě kontroly (přímé či nepřímé), kterou jeden vykonává nad druhým. Předpokládá se, že kontrolu vykonává podnik, který má v druhém podniku většinu hlasovacích práv nebo rozhodující vliv (pro konkrétní vazby, které mohou existovat mezi dvěma podniky, viz čl. 3-3 Přílohy I Nařízení č. 364/2004).

Propojenými podniky jsou společnosti, které vlastní více než 50% jiného podniku nebo jsou sami vlastněné z více než 50% jiným podnikem. V tomto případě pro výpočet zaměstnanců a ročního obratu žadatele o podporu musí být započteny údaje s ním propojeného podniku v plné výši (100%).

Příklad: Společnost žádající o podporu vlastní 55% jiné společnosti a je sama vlastněna z 80% jiný podnikem. Pro výpočet zaměstnanců a ročního obratu společnosti žádající o podporu je nutné započítat 100% výše počtu zaměstnanců a ročního obratu jak společnosti kterou sama ovládá z 55%, tak i 100% výše počtu zaměstnanců a ročního obratu společnosti, kterou je ovládána tj., budou sečtení zaměstnanci všech tří společností, jakožto i jejich roční obrat.

Podpora veřejných služeb v dopravě

Smlouva FEU v článku 93 (respektive dříve Smlouva ES v článku 73) stanoví, že veřejné podpory v sektoru dopravy jsou kompatibilní s pravidly EU, odpovídají-li potřebám koordinace dopravy nebo odpovídají-li náhradě (kompenzaci nákladů) za provozování služeb spojených s poskytováním veřejných služeb.

Legislativa EU, případně judikatura Evropského soudního dvora stanoví, že je-li financování veřejné dopravy omezeno striktně na úhradu výdajů spojených s provozem dopravy ve veřejném zájmu (rozumí se kompenzace), nejedná se o veřejnou podporu a státy nemají povinnost takové finanční vyrovnání notifikovat Evropské komisi.

Určujícím předpisem pro danou oblast je v současnosti je nařízení ES č. 1370/2007, které stanoví právní rámec pro poskytování kompenzací jednotlivým dopravcům a vymezuje postupy při uzavírání smluv o veřejných službách. Nařízení se vztahuje na vnitrostátní a mezinárodní pravidelné veřejné služby s neomezeným přístupem, které se týkají přepravy cestujících po železnici, jinými druhy drážní dopravy a po silnici.

Nicméně podpora modernizace vozového parku veřejné dopravy se v rámci ROP Jihozápad řídí těmito rozhodnutími Evropské komise:

- N 409/2008 – Pořízení a obnova železničních kolejových vozidel,
- N 410/2008 – Pořízení a obnova vozidel pro městskou dopravu,
- N 411/2008 – Pořízení a obnova vozidel pro regionální dopravu.

Z rozhodnutí vyplývají tyto podstatné skutečnosti ve vztahu k legislativě EU:

- Stanovením objektivní maximální výše náhrady ve smlouvě o závazku veřejné služby uzavřené mezi příslušnými orgány a dopravcem české orgány v zásadě zajistí, že náhrada nepřekročí investiční náklady a jakákoliv náhrada vyplacená v rámci jiných náhrad za veřejné služby tyto investiční náklady nezohlední (viz bod 16 tohoto rozhodnutí).
- V souvislosti se službami poskytovanými v rámci smlouvy o veřejné službě je příjemce dotace povinen zajistit u vozidel pořízených díky dotaci proběh v minimálním rozsahu 30.000 km v období kalendářního roku po dobu životnosti vozidla a 50.000 km po dobu životnosti železničního kolejového vozidla.
- Příjemce musí příslušným orgánům oznámit nejpozději do 31. března následujícího roku, že podmínky týkající se minimální vzdálenosti proběhu v příslušném kalendářním roce byly splněny. Pokud příjemce informuje příslušné orgány do 31. března následujícího roku, že uvedené podmínky splněny nebyly, a neposkytne řádné vysvětlení, nebo pokud příslušný orgán zjistí, že podmínky splněny nebyly, odečtou se od dotace následně částky v souladu se smlouvou podepsanou s dotyčnou regionální radou.

Regionální letiště

V roce 2005 Evropská komise vydala Pokyny pro financování letišť a pro financování podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti (2005/C 312/01). Tyto pokyny stanoví pravidla, která Evropská komise užívá při hodnocení, v jaké míře a za jakých podmínek je veřejné financování letišť a finanční podpora na zahájení činnosti leteckých společností (tzv. start-up podpory) v souladu s pravidly veřejné podpory.

Evropská komise posuzuje financování letišť z pohledu jejich činností, které se dělí podle následujících kritérií:

- Výstavba infrastruktury a vlastních letištních zařízení (dráhy, terminály, rozjezdové dráhy, kontrolní věž) nebo přímé podpory (protipožární instalace, zabezpečovací a bezpečnostní zařízení),
- Provozování infrastruktur, které zahrnuje údržbu a správu letištní infrastruktury,

- Poskytování letištních služeb přidružených k leteckému provozu, jako je poskytování odbavovacích služeb a používání připojených infrastruktur, služeb protipožární ochrany, havarijních služeb, zabezpečení apod.,
- Provádění hospodářských činností, které nejsou přímo spojené se základními činnostmi letiště (kanceláře a skladování, ale také pro hotely a průmyslové podniky uvnitř letiště, stejně jako obchody a restaurace, parkoviště).

S výjimkou posledně uvedených činností se pro projekty zakládající veřejnou podporu aplikují buď Pokyny, nebo pravidla služeb obecného hospodářského zájmu (pro posledně uvedené aktivity se uplatní pravidla regionální podpory).

Základní, střední a vyšší odborné školství

Poskytování vzdělávání se v České republice řídí zákonem č. 561/2004 Sb., ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Lze říci, že v České republice je možné poskytovat vzdělávání a služby se vzděláním přímo související výlučně podle tohoto zákona. Podle §2 tohoto zákona je pak veškeré vzdělávání poskytované v České republice veřejnou službou.

Jak z pohledu zákona, tak i dle aplikace pravidel veřejné podpory, je nutné rozlišovat mezi veřejnými a ostatními školami a školskými zařízeními. Tyto dvě kategorie zařízení neposkytují vzdělávání za stejných podmínek a nemají stejný způsob financování. Jestliže v prvním případě je vzdělávání poskytováno bezplatně a je plně financováno ze státního rozpočtu, ve druhém případě může být financováno mimo příspěvky na provozní náklady ze státního rozpočtu i přímými úhradami za poskytované vzdělání od osob, jimž je toto vzdělání poskytováno (viz § 123 zákona).

V obou případech se ale jedná o vzdělávací instituce tvořící součást vnitrostátní vzdělávací soustavy, jejichž program je akreditován ze strany státu. Podle § 134 lze navíc příjmy získané hlavní činností školské právnické osoby použít pouze na tuto hlavní činnost. Stejně tak příjmy z doplňkové činnosti (§ 135) lze použít pouze na úhradu výdajů spojených s těmito doplňkovými činnostmi. Tyto skutečnosti vedou k závěru, že dotčená zařízení nemusí být podle práva ES o poskytování veřejné podpory kvalifikována jako podniky (provádějící ekonomické činnosti). Na druhé straně není možné vyloučit, že v případě školských služeb a zpoplatněném vzdělávání se jedná o poskytování služeb za úplatu, a tedy o provoz ekonomické činnosti.

Výše uvedené skutečnosti potvrzuje Evropská komise ve Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (2012/C 8/02).

Judikatura Unie stanovila, že na veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému a financované a kontrolované státem, lze pohlížet jako na nehospodářskou činnost. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že stát: „se tím, že zavede a udržuje takový veřejný vzdělávací systém financovaný zpravidla z veřejného rozpočtu, a nikoliv žáky nebo jejich rodiči, ... nehodlá věnovat výkonu činnosti za úplatu, ale plní vůči svému obyvatelstvu své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací“.

Podle téže judikatury není nehospodářská povaha veřejného vzdělávání v zásadě ovlivněna skutečností, že žáci nebo jejich rodiče musí někdy platit za výuku nebo za zápis poplatky, které přispívají k úhradě provozních nákladů systému. Tyto finanční příspěvky často pokrývají jen zlomek skutečných nákladů na službu, a nelze je proto považovat za úhradu poskytované služby. Nemění tedy nehospodářskou povahu služby všeobecného vzdělávání, která je financována převážně z veřejných zdrojů. Tyto zásady se mohou vztahovat na služby veřejného vzdělávání v oblastech odborného vzdělávání, soukromých a veřejných základních škol a školek, činnosti středo-školského vzdělávání na vysokých školách, jakož i na poskytování vzdělání na vysokých školách.

Podle Evropské komise poskytování veřejného vzdělávání musí být dále odlišeno od poskytování služeb, které jsou financovány převážně rodiči nebo žáky nebo komerčními příjmy. Například komerční podniky, které nabízejí pomaturitní vzdělávání financované výhradně studenty, jasně spadají do posledně jmenované kategorie. V některých členských státech mohou veřejné instituce nabízet také vzdělávací služby, které je kvůli jejich povaze, struktuře financování a existenci konkurenčních soukromých organizací nutno považovat za hospodářské služby.

Sociální a zdravotní politika

Evropská komise na základě svých zkušeností uvádí, že pro oblast zdravotnických služeb a sociálních služeb platí, že použití pravidel veřejné podpory může záviset na způsobu, jakým jsou tyto služby organizovány v dotyčném členském státě.

Pravidla veřejné podpory se nicméně použijí pouze tehdy, pokud je určitá služba poskytována v tržním prostředí. Zařazení určité služby se kromě toho může v průběhu času měnit kvůli politickým rozhodnutím nebo hospodářskému vývoji. Co není tržní činností dnes, jí může být zítra a naopak.

Pokud jde o oblast zdravotnictví, Evropská komise upozorňuje, že v případě, že nemocnice a další poskytovatelé zdravotní péče nabízejí své služby za úplatu, kterou platí buď přímo nemocní, nebo jejich pojišťovny, pak mezi takovými nemocnicemi při poskytování služeb zdravotní péče určitá míra hospodářské soutěže. Skutečnost, že zdravotní péči poskytuje veřejná nemocnice, v takovém případě nestačí k tomu, aby se tato činnost označila za neekonomickou.

Soudní dvůr a Tribunál rovněž objasnily, že služby zdravotní péče, které poskytují soukromí lékaři a další soukromí pracovníci ve zdravotnictví za úplatu a na vlastní riziko, je nutno považovat za hospodářskou činnost.

Při vědomí těchto a mnoha dalších skutečností je poskytování zdravotnických služeb v rámci České republiky považováno za hospodářskou činnost (viz rovněž stanoviska ÚOHS). Za těchto okolností je nutné pro projekty zakládající veřejnou podporu aplikovat některou výjimku ze zákazu veřejné podpory, a to zejména pravidla služeb obecného hospodářského zájmu, případně pravidla regionální podpory.

Pokud jde o oblast sociálních služeb, situace je podobná, respektive je méně přehledná. Evropská komise konstatuje, že sociální systémy členských zemí jsou natolik odlišné, že není možné stanovit ani indikativní nebo dokonce vyčerpávající seznam sociálních služeb, které jsou ekonomické nebo neekonomické povahy, a proto udává pouze ilustrativní příklady či odkazuje na kritéria, které lze použít jako pomůcku/vodítko při klasifikaci sociálních služeb jako ekonomických nebo neekonomických, viz následující příklad:

- Otázka, zda municipální střediska sociálních služeb podléhají či nepodléhají právním předpisům hospodářské soutěže, zejména pravidlům týkajícím se státních podpor, nemůže být posuzována celkově, nýbrž závisí na činnosti, kterou vykonávají.
- Jestliže totiž středisko tohoto druhu obstarává například donášku stravy do domu nebo domácí péči, i když takové činnosti mohou vykonávat i jiní veřejní nebo soukromí poskytovatelé služeb, poskytuje služby na trhu, a vykonává tudíž hospodářskou činnost ve smyslu pravidel hospodářské soutěže.
- To však neznamená, že všechny činnosti takového střediska je nutno považovat za hospodářskou činnost; lze si například představit, že vykonává též činnost výlučně sociální ochrany, například vyplácení veřejných příspěvků jejich příjemcům, což nepředstavuje hospodářskou činnost.

MPSV doporučuje, resp. na svých internetových stránkách v roce 2012 zveřejnilo jednu ze svých zásadních studií, kde nabízí paušální klasifikování sociálních služeb dle zákona

č. 108/2006 Sb., o sociálních službách jako ekonomických činností (ve smyslu práva EU), čímž se rozumí: „přístup, který bude hospodářskou činností jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb předpokládat, umožňuje vytvoření jednotné koncepce (jednotného systému) financování sociálních služeb, do níž nebude problémem zahrnout případné budoucí výjimky dle příslušných právních aktů Evropské komise“.

Ve světle výše uvedeného přístupu se pro danou oblast nabízí varianta individuálního vyloučení veřejné podpory nebo aplikace pravidel služeb obecného hospodářského zájmu.